49՝՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1618 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29–12 ՀՈԿՏԵՄ. 1906 24 ՇԱՊԱՆ 1324–29 ԷՅԼՈՒԼ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Ալի ճաամէօի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزیته در
صاحب امتیازی: اوهانس قریه
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ԿԱՆԽԻԿ	Ցարեկան	Վեցամսեայ
Գալոյ համար		80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար		108 »	60 »
Արտասահմանի համար		25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐՄՈՒՆՔ

Կրօնական ժողովին անդրանիկ նստին վրայ կարգապահական ոգի մը կը թրթռայ, որ կը ցնցէ զեղծանող եկեղեցականները։ Մէկ նստի մէջ երկու-երեք անարժաններ կարգալոյծ կ'ըլլան, կը պատժուին, ապաշխարութեան և փորձի կ'ենթարկուին։

Լա՛ւ սկզբնաւորութիւն։ Մաղթենք որ այս ոգին ներշնչէ՛ միշտ Կրօնական ժողովին անդամներուն։ Եկեղեցիին կազմակերպութիւնը ա՛յնպէս մը եղած է սկիզբէն ի վեր որ կարգապահութիւնը անոր անհրաժեշտ պայման է։ Եւ եկեղեցիին ո՛ր ճիւղը կարգապահութիւն չի պահանջեր։ Աչքի առջեւ բերէ՛ք անոր առաքելական կազմութիւնը, և Փրկիչ Առաքելոցի առաջին գլուխներուն մէջ իսկ պիտի տեսնէք թէ ի՛նչպէս Առաքեալները հոգ տարին որ իրենց կազմակերպութիւնը հակակրի, արթուն հսկողութեան ենթարկուի։ և, դարձեալ, Փրկիչ Առաքելոցի մէջ չենք տեսներ որ զեղծանողները կը պատժուին, եկեղեցական հաղորդակցութենէ կը զրկուին, կարգալոյծ կ'ըլլան, ըլլա՛յ մեծ, ըլլայ պզտիկ ա՛յն որ կը զեղծանի։

Ասով եկեղեցին բարեկարգութեան բարերար չունչին առջեւ չի փակուիր։ Սխալ է ոմանց կարծիքը և ըմբռնումը թէ զեղծումները պատրուակ բռնելով կարելի է պարտաւորել եկեղեցական իշխանութեանց ձեռքը բարեկարգութիւն մուծանելու։ Եկեղեցիին ծոցին մէջ։ Զեղծումը ժխտական տարր մըն է միշտ, և զեղծանողէն չէ կարելի պատրաստել հաւատարիմ պաշտօնեայ մը, եթէ նոյն իսկ անոր արտաքոյ գաղափարներուն իրագործումին աշխատինք։ Զեղծումը մի՛շտ յանցապարտութիւն մըն է, և յանցապարտութիւնը մեկնակէտ չի կրնար ծառայել լաւագոյն կազմակերպութեան մը, ի՛նչ սահմանի և ի՛նչ պէտքի ալ յատկացուած ըլլայ։ Զեղծումին աչք գոցելը, մանաւանդ հաւատքի նման յոյժ փափուկ խնդիրներու մէջ, քայքայել է եկեղեցիին ամբողջ կազմածքը, անտարբերութեան որոմները կրօնական բարոյականին արտերուն մէջ բռնելիր ցանել է։ Եւ եթէ զեղծումը բռնենք կենանք եկեղեցական բարեկարգութիւնը արդիւնաւորելու համար, ամէնէն տգեղ, ամէնէ անբարոյական սկզբունքէ մը ճամբայ ելած կ'ըլլանք։ Զեղծանող եկեղեցականները պատժելու պարտականութիւնը կրօնական իշխանութեանց աւագ պարտականութիւնն է։ Խղճի մտօք եկեղեցական կարգապահութեան վրայ հսկելու գործողութիւնը տանանպատիկ պատարագ կ'արժէ, հաւատացէք։ Քրիստոս ինքն իսկ ըսաւ թէ ամէնէն գէշ բանը գայթակղութիւնն է, և իրա՛ւ անկարելի է որ գայթակղութիւն չգայ, բայց վա՛յ ա՛յն մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կուգայ։ և ուրիշ տեղ մը ընդլայնելով այս գաղափարը, կը յարէ որ եթէ աչ աչքդ գայթակղեցնէ քեզ, կարէ՛ դայն և նետէ՛ վրայէդ։ Գայթակղեցուցիչը կարէ՛, նետէ՛, և միեւնոյն ատեն հոգ տար հետզհետէ պակսեցնելու գայթակղութեան առիթ տուող պարագաները և պատճառները։

Ահա՛ կը մտնենք հոս եկեղեցական բարեկարգութեան գեսնին վրայ։

Քրիստոնէական Եկեղեցին մէկ դարու, կամ որոշեալ մէկ շրջանի մը կրօնքը չէ եղած բնաւ։ յաւիտենական է Աւետարանին կրօնքը, և կարելի է պատշաճեցնել զայն ժամանակի ո և է շրջանի, դարերու բարեշրջութեան ո և է պահանջներուն։ Հեթանոսութեան ամէնէն վատթար և ապականեալ միջավայրին մէջ ծնունդ առնող քրիստոնէական եկեղեցին, որ կուլ տուաւ սակաւ ժամանակի մէջ իր հակառակորդ կռապաշտութիւնը, կրնայ դիւրաւ և առանց քայքայիչ ցնցումներու միշտ բարոյական կրօնքը ըլլալ, որովհետեւ իր բարոյականին է որ առաւելապէս կը ներգործէ ան, և Աւետարանին բարոյականը յաւիտենական է, ա՛յնքան բարձր է, և Աւետարանով է որ քրիստոնէական քաղաքակրթութիւնը կը ձգտի անոր բարձրութեան ժամանել։

Եկեղեցին գիտական յառաջդիմութեան թշնամի չէ։ ակներև ճշմարտութիւն մըն է ասիկա, և քրիստոնեայ ժողովուրդներու մէջ ալ զարգացած յառաջացած կը տեսնենք գիտութիւնը, և որով կրնանք ըսել թէ քրիստոնէութիւնը հաշտ է մտքի ամէն կանոնաւոր և խուզարկիչ աշխատութիւններու, և իր բարոյականն է որ պիտի ազդէ ամէնուն վրայ։

Արդ, անոր բարոյականը իր անհերքելի գերազանցութիւնը ապահոված ըլլալով քաղաքակրթութեան մէջ, մը նացեալը շատ դիւրին է,—եկեղեցական բարեկարգութեան հարցը։ Արարողութեանց և պաշտօնէութեան բարեկարգութիւնը զատ խնդիր է, անջատ Աւետարանին ընկի բարոյականէն, քրիստոնէութենէն սպասուած բուն ներգործութենէն տարբեր։ Աւետարանը աւելի բարոյական չի կրնար ըլլալ ա՛յն պատճառաւ որ Աւետարանին վրայ հիմնուած եկեղեցին կուսակրօնութիւն և ամուսնական օրէնք հաստատած է։ Քրիստոնէական Բարոյականը անոր համար աւելի բարոյական չէ որ արարողութիւններու աւելի ստուար և արտաքին նշաններու տակ խորհուրդներու ներքին ներգործութեանց աւելի մեծ գումար մը կը պարունակէ։ Ո՛չ, Աւետարանի բարոյականը չաղդուիր ճգնաւորութեան, կուսակրօնութեան և ամուսնութեան պարագաներէն։ առանց անոնց ալ նոյն բարոյականը բարձր է և ներգործող, և Բարեկարգեալ եկեղեցիները աւելի գործնական, և, եթէ կրնանք ըսել, աւելի աշխարհավայել ձգտումներու կողմը երթալով, ոչինչ պակսեցուցած են անոր իմաստէն, և աւելի չեչտած են անոր բարերար ազդեցութիւնը։

Այս խորհրդածութիւնները ո՛րքան ճշմարիտ և անհերքելի են սակայն, նոյնքան ճշմարիտ և անհերքելի են արարողութեանց և պաշտօնէութեան սկզբունքին վրայ հաստատուած եկեղեցիներուն ծոցին մէջ գլուխ վերցնող գայթակղութիւններուն դէմ արձակուած չանթերը։ Այդ սկզբունքին վրայ դեռ գուրգուրացող եկեղեցիները պարտաւոր են հոգ տանիլ որ գայթակղութիւնները պատժուին, զեղծումները արմատախիլ ըլլան։ հակառակ պարագային՝ Աւետարանին բարոյականին վրայ արմատացած ժողովրդային հաւատքը կրնայ խախտիլ։ Ժողովրդային հաւատքը միամիտ է յոյժ, եթերային, թեթեւ, անձիր բան մը, թիթեռնիկի թեւերուն պէս փոշիով ձուլուած, և կրնայ քայքայիլ ասոիճանաբար։

Եկեղեցին, այդ հաւատքին դպչելու սպառնացող գայթակղութիւնները և զեղծումները չարաչար պատուհասելով հանդերձ, միտքը դնելու է որ անոր արտաքին կազմակերպութեան լաւագոյնը կարելի է բարեփոխութեան ենթարկել։ Եկեղեցական պատմութիւնը բարձրարարբառ վկայ մըն է թէ Եկեղեցին ինք — այսինքն եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութիւնը — ընաւ սահմանաքար չեն դրած միջավայրին պէտքերուն համեմատ բարեփոխութիւններուն ճամբուն վրայ։ Միշտ դիւրին է տեղափոխել քարը, յուշիկ և նախագիծ պայմաններու համաձայն։ Հաւատքը կը մնայ հաւատք, բարոյականը բարոյական, որովհետեւ ինք Աստուած ըսաւ որ միշտ նոյն է, երէկ և այսօր, և մինչեւ յաւիտեան։ Այսինքն ժամանակներու փոփոխութիւնները, և ըստ այնմ կազմակերպութեանց եկեղեցական բարեփոխութիւնները չեն աղդեր բարոյականին վրայ, որուն հիմը ինք Աստուած է։ Երբ հիմը նո՛ր կը մնայ, և հաստատուն է ամէնէն խիստ արտաքին բեռներուն տակուրձ ասոիճան, ի՛նչ կարեւորութիւն ունի փայտակերտ մասերուն առաւել կամ նուազ ծանրութիւնը կամ թեթեւութիւնը։

Արտաքին յարդարանքը կարելի է միշտ փոփոխութեան ենթարկել, և ո՛չ միայն կարելի է, այլ հարկ իսկ է փոփոխութեան ենթարկել հանգստութեան պայմաններուն համաձայն և հետեւողութեամբ։ Եւ ա՛յսպիսի պայմաններ անհրաժեշտ են որպէս զի Եկեղեցին իր բո՛ւն պաշտօնը կարենայ կատարել — աղդել ժողովրդային բարոյականին և հոգեւոր չինութեան վրայ։

Եթէ միջավայրին յարմարելու պէտքը օտար ըլլայ Եկեղեցիէն, ան կը դադրի կենդանի և գործօն զօրութիւն մը ըլլալէ, ինչ որ բոլորովին հակառակ է Աւետարանի ոգիին, որ պէտք է չնչէ ամէնուրեք, ամէն ժամանակի մէջ։

Բարեկարգութիւնը եկեղեցիին կողմէ պէտք է նոյնացուի իր բարոյականը կենդանի պահելու աշխատութեան հետ։ Եւ ե՛րբ հարկ ըլլայ այդ աշխատութիւնը, «ոչ կարեմ»ի վճիռը իր իսկ գոյութեան մահացու հարուած մը տալ կը նշանակէ։

Այդ աշխատութիւնը միշտ գործի վրայ կը տեսնենք մեր Եկեղեցիին տարեգրութեանց մէջ։ Ի սկզբան՝ բնականաբար՝ հաւատալիքներու և վարդապետութիւններու խարիսխը ճշդելու գործին համար։ բայց կա՛յ նաեւ այդ աշխատութեան կորիզը՝ աւելի գործնական բարեփոխութիւններու առաջնորդող, ո՛րքան որ կը ներէին միջավայրի պայմանները և ժամանակին պէտքերը։ Այդ աշխատութիւնը չարունակելու և կոխուած գետինին վրայ առաջ երթալու խոհեմութիւնը մեր բարձրագոյն եկեղեցականութեան պարքն է, եթէ չեն ուզեր անտեսել Աւետարանին ոգին, որ, վերջապէս, միակ նպատակէան է Քրիստոնէութեան։

Բայց եկեղեցական բարեկարգութեան նախնական քայլը առնելու համար հարկ է եկեղեցական կարգապահութեան դէմ զեղծանողները պատժել։ Հին խստակրօն նախանձախնդրութեան դառնալ հարկ է։

Կարեւոր անձնաւորութիւն մը, որ այսպիսի խնդիրներով կը չահագրգռուի, անցեալ օր հետեւեալը ըսաւ մեզի։— «Երկար ժամանակէ ի վեր կուսակրօնութեան զեղծումներուն, այրի քահանայներուն կրկնամուսնութեան, ամուսնալուծման խնդիրներու վրայ թեր ու դէմ կարծիքներ կը յայտնուին։ Բայց բոլոր գրուածներուն մէջ բան մը պակաս կը տեսնեմ, այսինքն՝ պէտք է առաջարկել որ մեր եկեղեցիին հին նախանձախնդրութիւնը մէջտեղ ելնէ զեղծումներուն դէմ, և տեսնենք թէ այդ նախանձախնդրութիւնը իր բարեր արդիւնքը կ'ունենա՞յ թէ ոչ։ Սա՛ ճեւուած կանոններով ընթանանք պահ մը, տեսնենք թէ ի՛նչ է անոնց թերութիւնը որ ուզղենք։ Զեմ ըսեր որ նոր բարեկարգութեան պէտք չունի եկեղեցին, բայց զարմանալի կը գտնեմ որ անոր ծոցին մէջ արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող բարեկարգութեան պահպանման նախանձախնդիր չենք ըլլար։ Ասանկ բարեկարգութիւն պահանջել կ'ըլլա՞յ։ Խելքս չի հասնիր։ Ամուսնութեանց մասին իմ գիտցածիս նայելով բաւական օրինաւոր կարգադրութիւններ ունի արդէն Եկեղեցին։ Ամուսնալուծում պահանջողները ի՞նչ նոր բան կ'ուզեն, և եթէ իրօք վերոյիշեալ կարգադրութիւնները պակաս կուգան արդի պայմաններուն, լաւ չէ՞ որ եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութիւնը եպիսկոպոսներուն բերանացի կամ գրաւոր կարծիքը առնէ, և ըստ այնմ կարգադրէ, փոխանակ այս կամ այն անձին բարեխօսութեան կամ կողմնակցութեան հետեւանօք տրուած ամուսնական վճիռներուն։ Այս կտորներուն ահա խելքս չի հասնիր։»

Այսպէս խօսեցաւ փորձառու և օրէնսգէտ անձնաւորութիւն մը, որուն հետ համամիտ էինք եկեղեցական բարեկարգութեան հարցին վրայ, ո՛րքան ալ ընդարձակ ըլլայ անիկա, բաւական է որ տրուած կանոններուն համաձայն ըլլայ, և ոչ թէ այս կամ այն եպիսկոպոսին կամ կաթողիկոսին անձնական մասնաւոր տրամադրութիւններուն։

«Զեղծում կ'ըլլայ, ուրեմն եկեղեցական բարեկարգութիւն ընենք»ի սկզբունքը խիստ ձախող է։ Զեղծումը ինք ադէկ բան մը չէ որ անոր հետեւանքը եկեղեցական լաւ բարեկարգութիւն մը ըլլայ։ Զեղծանող եկեղեցականը ինք արդէն անարժան մարդ մը կ'ըլլայ, և ա՞ն է որ տիպար պիտի ծառայէ եկեղեցիին բարւոյն։

Ահա այս տեսակէտով կը ծափահարենք Նորակազմ Կրօն։ Ժողովին կարգապահական ոգին, զոր ցոյց տուաւ իր անդրանիկ նստին մէջ իսկ։

Բայց ծափահարելով հանդերձ, կը յուսանք որ Կրօն։ Ժողովին պատուական անդամները բոլորովին կարճատես չեն Եկեղեցիին բարեկարգական պէտքերուն մասին, և զեղծանողը պատժելով ա՛լ աւելի ցոյց կուտան թէ իրենք գիտեն ըմբռնել իրենց պարտաւորութիւնը, և գայթակղութիւնը արգիլելով կը հաւատան թէ օրքան աւետարանական է բառնալ գայթակղութեան և զեղծումի պատճառները։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՀԵՌԱԳԻՐԸ ՀՕԷՆԼՕԷ ԻՇԽԱՆԻՆ ԵՐԵՍԱԿԱԳԻՐԵՐՈՒՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ.—Գերման կայսրը հեռագիր մը զրկելով իշխան Ֆիլիբ Հօէնլօէի, դժգոհութիւն կը յայտնէ իր հօր՝ Հօէնլօէ իշխանին վերջերս երեւցած Ցիշատակագիրներուն այն մասին հրատարակութեան վրայ, որուն մէջ պատմուած էր Պիզմարք իշխանին հրաժարման պարագան։ Ինչպէս կը յիշուի, այդ հատուածը ամբողջութեամբ դրած էինք Մանզումէի մէջ։ Այդ հատուածին մէջ ի մասնաւորի պատմուած էր նաեւ թէ Կայսեր և Պիզմարք իշխանին միջեւ պաղութիւնը աւելի չեչտուած էր ա՛յն պատճառաւ որ Պիզմարք իշխան արտաքին քաղաքականութեան մէջ իր սեփական ճամբան կ'երթար, և Ռուսիոյ հետ աւելի սերտ կապակցութեան մէջ կ'ուզեր մտնել, մինչ կայսրը Աւստրիոյ անհաճոյ կը համարէր այդպիսի քաղաքականութիւն մը, և արգելք կ'ըլլար Պիզմարքի։

Ցայտնի է թէ այս հատուածին հրատարակութիւնը Աւստրիոյ մէջ գեղեցիկ տպաւորութիւն առաջ պիտի բերէր գերման քաղաքականութեան պաշտօնական մէկ ուղղութեան մասին հանդէպ Աւստրիոյ, և ասոր համար Վիլհէլմ կայսր Հօէնլօէ իշխանին երեց որդւոյն ծանօթ հեռագիրը զարկաւ, որ յանդիմանական մըն է։ Բայց երեց որդին իշխան Ֆիլիբը չէ հրատարակութեան հեղինակը, այլ կրտսերագոյն որդին Ալեքսանդր Հօէնլօէ։ Ամէն պարագայի մէջ այդ յիշատակագրերուն հրատարակութիւնը լաւ ազդեցութիւն չէ ըրած Պերլինի ձեռնհաս շրջանակներուն վրայ, և այս պատճառաւ կայսրը իր խիստ դժգոհութիւնը յայտնեց ասոր վրայ։ Մանաւանդ որ առաջին ակնարկով ա՛յնպէս ենթադրուեցաւ թէ այս հրատարակութիւնը գերման կայսեր հաւանութեամբ հրապարակ ելած է։ Վիլհէլմ Բ. իր հեռագրով ցոյց տուաւ թէ ո՛րքան անհիմն էր այս ենթադրութիւնը։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆ.— Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահը շաբաթ օր նախագահեց Ռամպույէի մէջ Նախարարաց Խորհուրդին։ Հակառակ ընդհանուր ակնկալութեան, թուական չորոյեցաւ Խորհրդարանին աշնանային նստաշրջանին բացման համար։ Խորհրդարանը պիտի գումարուի «Արմատացոյցին յանձնաժողովին աշխատութիւնները աւարտելուն մօտ»։ Բաժանման օրէնքին գործադրութեան հակառակորդները կ'ըսեն թէ Նախարարները կը վախնան պարտութենէ մը, և կ'աշխատին կարելի եղածին չափ յետաձգել պարտութեան օրը։ Մ. Քլէմանսօ Խորհուրդին վերջ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ամէն բան քննելով և իմաստասիրելով, որոշեց գործադրել բաժանման օրէնքը ամբողջութեամբ։ Այս յայտարարութիւնը կը նշանակէ թէ կառավարութիւնը պիտի մերժէ օրէնքին բարեփոխութեան համար ըլլալիք ո և է առաջարկ։ Բայց եկեղեցիները պիտի չգոցուին, եկեղեցական կալուածները առժամապէս պիտի գրաւուին, բայց պայմանաւ որ մէկ տարի տակաւին մնան եկեղեցիին հաշուոյն։

Ծայրայեղ հակակղերականը անուշտ վերջին ծայր յուսախաբ եղած են կառավարութեան այս որոշումին վրայ։ Անոնք կը յուսային թէ անմիջապէս եկեղեցիները պիտի գոցուին Վատիկանի բռնած անիրաւախտ ընթացքին վրայ, և այսպէս իրենք ալ պիտի հասնէին իրենց հակակրեր նպատակին, որ մինչեւ մէկ ասոիճան հակակրօն ալ է։

Երբ Երեսփ. Ժողովը բացուի, բուռն մէջ երեք անձ միայն յուզուած էին Կապոյտ Ժապաւէնէն. ասոնցմէ մէկը Սառան էր որ Լուսիի ու Սանի բերնէն լսած ըլլալով Կապոյտ Ժապաւէնին անունը և գիտնալով որ անիկա այս երկու ոճրագործներուն կամ անոնց ընկերներուն մէկ խորհրդանշանն է, սկսաւ դողդղալ վտանգի մը նշանները տեսնող մէկու մը անուսարափով։ Սառաէն ետք զօրապետ Լապիանօֆ ու կոմս Ասահի խորապէս ազդուած էին կապոյտ ժապաւէնէն։ Այս երկու պետական անձնաւորութիւնները սրահին բազմութենէն բաժնուած ու վանդակափեղկին կռթնած ապուշ ապուշ դէպի վեր կը նայէին, կապոյտ ժապաւէնը, կապոյտ ժապաւէնը մռմռալով։

—Տուարհանի մասնաւոր նշաններէն մէկը, մրլտաց զօրապետը։

—Մեր հրամանատարներն ալ այս նշանին հնազանդիլ հրամայած էին մեզ, յարեց կոմսը։

—Այո, բայց Տուարհան ինչ կ'ուզէ մեզմէ, ո՞ր կողմը պէտք է պաշտպանենք վեհաժողովին մէջ, ի՞նչ բանի ոգեշում տալու ենք։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(15)(

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՄԵԼՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Գ.

ՓԱՅՏԱՌԷՆ ԱՊԱՐԱՆՔԸ

Լիամոքի անմիջապէս ակնարկ մը ուղղեց ձախ դաստակը անցուցած օձաձեւ ապարանջանին վրայ։ Ետքը իսկոյն ոտքի ցատկեց ու վերջին ծայր ուրախութեամբ Սառայի դառնալով,

—Հիմա իսկ Շվայնիքէ կ'երթամ Տիկին, ըսաւ, եթէ տեսնաք այն մարդը որ ձեզ ինձ զրկեց, հաճեցէք յայտարարել թէ, իրեն հրամանները ստանալուս պէս վայրկենաբար ճամբայ ելայ։

Սառա բաւականացաւ գլխու հաստատական շարժումով մը։ ալ դժան Լուսիի հրամանները մինչեւ կատարած էր, առանց գիտնալու անոնց տակ ծածկուած թաքուն նպատակը, և հիմա խեղճ աղջկան այսչափ ուրախութեամբ Լուսիի տիրասարսուռ չոգենաւը փութալը մահացու սոսկումով կը դիտէր։ Հակառակ ներքնապէս զգացած խղճահարութեան, դքսուհին ընաւ չը փորձեց Լիամոքին ետ կեցնել։ այլ ինչ հետեւեցաւ անոր մինչեւ Ժողովասրահին դուռը, որուն գոցուելէն ետք դէմքը երկու ձեռքերուն մէջ առած,

—Արդեօք ո՞ր խորհրդաւոր առաջնորդեցի այս անմեղ հրեշտակը մուտաց։

Խեղճ կինը բոլորովին անզգայ ժողովասրահին մէջ անցած դարձածներէն, խոր թմրութեան մը մէջ թաղուած էր, և այն ատեն միայն սթափեցաւ երբ ժողովասրահին դուռը բացուեցաւ ու խարտիչագեղ օրիորդը՝ Մօնա, ներս մտաւ։

Զօրապետ Լապիանօֆ, զարկին այս անակնկալ վերադարձը տեսնելով,

—Ի՞նչ կայ, Մօնա, հարցուց, հօրաքոյրդ ալ մէկտե՞ղ է։

Մօնա զայրացկոտ դէմքով մը։

—Ո՛չ, հայր գոչեց, հօրաքոյրս չէր եկած հիւրանոց։ չկրցայ հասկնալ թէ ո՛վ յանդգնած էր ատանկ կատակ մը ընելու ինձի։ հիւրանոցին մէջ չեն ուզեր համոզուիլ թէ՝ ես ատանկ կատակի մը զոհուած եմ։ հոն ծառայողները կը պնդեն թէ որսորդի հագուստով ո և է մէկը չէ եկած հիւրանոց։

—Է՛, չա՛տ լաւ, հոս եկո՞ղը ով էր ուրեմն։

—Ձեմ գիտեր, հայր։ անիկա դիս կառք մը նստեցուց ու ինքն ալ հեծելանիւը նստելով անհերեւոյթ եղաւ։

—Այս հանելուկը կը լուծենք այս գիշեր, աղջիկս։ ձգէ որ միւս զբաղումներուն հետեւիմ։

Զօրապետ Լապիանօֆ աղջիկը այսպէս հանդարտեցնելէ ետք, ինք ժողովականներուն քով վերադարձաւ, իսկ Մօնա դէպի դքսուհիին գտնուած բաժինը ուղղուեցաւ, ուր Լիամոքին երբ չտեսաւ, յանկարծակիի գալով զարմացական շարժում մը ըրաւ։ Սառա անմիջապէս ականջն ի վար ծռելով,

—Օրիորդ Լիամոքի Շվէյնիքէ գընաց, ըսաւ։

Մօնա չկրնալով նշանակութիւն տալ անծանօթի մը իրեն ուղղած այս խօսքերուն,

—Դուք ո՞վ էք սակայն հարցուց և ուրկէ կը ճանչնաք օրիորդ Լիամոքին,

—Ես պատահմամբ միայն իմացայ այդ պարագան, պատասխանեց Սառա լրջութեամբ, օրիորդ Լիամոքի Շվէյնիքէ գնաց տեսակցելու համար ՕԶԱՔԻ ԱՊԱՐԱՆՋԱՆԻՆ վրայ պատկերը քանդակուած անձին հետ։

—Տուարհանին հետ, գոչեց խարտիշագեղ աղջիկը։

Սառա պատասխան չտուաւ և գլուխը վար ծռեց։ Մօնա կապոյտ ու գրաւիչ աչուքները Սառաի յառած, պատասխան կը սպասէր անկէ, որուն լռութիւնը տեսնելով կաս կարմիր կըրեցաւ, ամբողջ մարմնովը դողալով։

—Իրա՞ւ է որ, հարցուց, Տուարհանը Շվէյնիքէ կը գտնուի, ո՞ւր է արդեօք։

Սառա այս անգամ ստիպուած ըլլալով ասել,

—Լիամոքին Շվէյնիքէ հրաւիրելու եկող ծառայէն իմացայ այս պարագաները, ըսաւ, խնդրոյ առարկայ եղող անձը, չոգենաւի մը մէջ կը գտնուի եղեր, չոգենաւն ալ Շվէյնիքէի քարտիին դիմաց ծովուն բացերը խարսխած է եղեր, Լիամոքի նաւակ նստելով չոգենաւ պիտի երթար։

Մօնա չէր կրնար այլեւս մտիկ ընել Սառաի, նախանձն ու կրակը բորբոքած էր իր մէջ, որ անմիջապէս դէպ ի դուռը փութալով անյայտացաւ։ Իսկ Սառա մահուան դալուկով մը պաշարուած, սկսաւ արտասուել, ծանր տենդ մը պաշարած էր ամբողջ մարմինը, որ կը դողդղար մահամերձի մը ցնցումներով։

Դ.

ԿԱՊՈՅՏ ԺԱՊԱՒԷՆԸ

Ժողովասրահը թնդաց այս պահուս, որտրնդոսոտ ծափերու չառաչիւնով։ Ամէն մարդ կը ծափահարէր ձեռքերով ոտքերով, բանակցութիւնները ընդհատած էին պահ մը։ Սառա դող եկած թուչունի մը պէս, աչքերը չորս կողմ պտտցուց ու անգիտակցաբար հետեւեցաւ ընդհանուրին ակնարկին որ մէկ կէտի մը վրայ սեւեռած էր։ Օդին մէջ կը ծածանէր տղու կլոր խաղալիք մը և կապոյտ ժապաւէն մը, սրահին մէջ գտնուողներուն ամէնքն ալ այս երկուքին ուղղած էին իրենց ակնարկը զորս կը ծափահարէին անընդհատ։ կապոյտ ժապաւէնին վրայ երկու ոսկեզօծ նշանագրեր կային որոնք եղերուած էին կարմիր երիզներով։ Բոլոր ներկաները հիացքնչ կը դիտէին ու չէին կրնար նշանակութիւն մը տալ այս տարօրինակ երեւոյթին, ոմանք տղու խաղալիկ մը կը նկատէին դայն, ուրիշներ նշանակալից պարագայ մը կ'ենթադրէին, վերջապէս ամէն մարդ իր դատաստանին համեմատ նշանակութիւն մը կուտար անոր։ Ժողովասրահին ստուարաթիւ բազմութեան

ԳԱԼԱԹԱ ԱԼԻ ՃԱԱՃԷՕԻ, 38
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

վիճաբանութիւն մը տեղի պիտի ունենայ, բայց կը յուսացուի որ նախարարութիւնը պիտի չահի։ Կղերային թերթերը ճարտարմտօրէն զրոյց կը տարածեն թէ կառավարութիւնը կը բանակցի Վատիկանի հետ գաղտնի կերպով, ճամբայ մը գտնելու այս անել կացութենէն, բայց այս յայտարարութեան բաներէն ոչ մին ճշմարիտ է։ Եթէ իրօք համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ, ա՛յն ատեն միայն կրնայ ըլլալ, եթէ Վատիկան ընդունի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը իրաւունք ունի իր օրէնքը գործադրելու, միանգամայն յարգելով օրէնքը ներողամիտ ոգիով գործադրելու համար իր տուած խոստումը, և պիտի չուզէ բաժանման Օրէնքին տրամադրութիւնները գործադրել Կաթոլիկ Եկեղեցիին հոգեւոր գործին հակառակող կերպով։

ԿԱԹԻՆ ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Բրօֆ. Պէհրինկ, որ հանրածանօթ է իր փորձերուն համար դեղ ու կանխարգել միջոցներ գտնելու կեղծմաչին, և հիւծախտին համար, հիմակ ալ մէթոտ մը գտեր է կաթը բացարձակապէս ազատ պահելու միկրոբներէն առանց եռացնելու զայն և առանց ո և է կերպով խանգարելու անոր սնուցիչ յատկութիւնները։ Գործողութիւնը խիստ պարզ է, կախում ունի Գերմանիոյ մէջ Բէրհտրոլ անունով ծանօթ դեղին միկրոբասպան յատկութիւններէն։ Այս Բէրհտրոլը Ֆրանսայի մէջ ալ գործածուած է քաղաքական ջրամբարներուն մաքրութեան համար։ Մէկ լիտր կաթին համար կը գործածուի մէկ կուամ Բէրհտրոլ, և յետոյ կաթը կրակին վրայ կը դրուի տաքնալու ատիճան միայն—122 ատիճան Ֆարէնհայթ։

Բէրհտրոլը ջուրի և թթուածինի կը տարբաղադրուի։ Թթուածինը կը ցնդի, և միկրոբէ բացարձակապէս ազատ ջուրի վերջին ծայր փոքր քանակութիւն մը կը մաքրէ կաթը։ Այս կերպով դարմանուած կաթը, կ'ըսուի. երկար ժամանակ կրնայի է պահել առանց աւրուելու։ Բրօֆ. Պէհրինկ ըսեր է նաև թէ կաթը իր ամենալաւ յատկութիւններէն կը կորսնցնէ բաց պահուելով։ Կը յանձնարարէ կանանչ կամ կարմիր սրուակներ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵԼԵՄԻՍՏՔԸ.— ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան Լոնտոնի Գործակալը անգլիացի պահանջատէրերը միամիտ ընելու համար հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը կը հրատարակէ Լոնտոնի թերթերուն մէջ.—

«Բրիտանական մամուլին մէկ քանի օրկաններուն մէջ անպատասխանատու գրողներու կողմէ թիւր տեսութիւններ պարզուած ըլլալով, Ռուսիոյ ելմտական Գործակալութիւնը պարտք կը համարի, ռուսական արժէթուղթեր ունեցող Անգլիացիները ապահովելու նպատակաւ, զեկուցանել հանրութեան թէ Ռուս Պետական Պանքային հաշուեկշիռներուն համաձայն (զորս ո և է պահանջատէր կամ մամուլի ներկայացուցիչ ազատ է գալ քննել Գործակալութեան գրասենեակին մէջ), 1906 Սեպտ. 29ին շրջաբերութեան մէջ եղող պանքնոթները 1217 միլիոն ռուպլ կը ներկայացնեն (12 միլիոն 700,000 անգլ. ոսկի), որոնց դէմ 1151 միլիոն ոսկեդրամ ռուպլիի պահեստի մը կայ (115 միլիոն 100,000 անգլ. ոսկի)։ Հին Տոմարով Ցնվ. 14ին (Ցնվ. 14 Ն. Տ.) Պետական Պանքային դուրս շրջաբերութեան մէջ եղող պանքնոթները 1205 միլիոն ռուպլ ի տես արժէք մը կը ներկայացնէին (120 միլիոն 500,000 անգլ. ոսկի) որոնց դէմ պահեստի կար 921 միլիոն ոսկեդրամ ռուպլ (92 միլիոն 100,000 անգլ. ոսկի)։

«Սեպտ. 29ին ոսկեդրամի պահեստին հետեւեալն է.—67.2 միլիոն ռուսական ոսկեդրամ՝ Պանքային Շրջաբերութեան Բաժնին մէջ, Բեթերպուրգ, և իր մասնաճիւղերուն մէջ, 755.3 միլիոն ոսկեդրամ ձոյլ, օտար և ռուսական ոսկի, ևն. Պանքային նկուղներուն մէջ, 34.4 միլիոն օտար պանքներու վրայ փոխանակագիր. 293.8 միլիոն աւանդ՝ արտասահմանի զանազան պանքներուն և սեղանաւորներուն քով։

«293.8 միլիոն վերոյիշեալ գումարը Պետական Պանքային վերաբերեալ ոսկեդրամը կը ներկայացնէ։ Ռուսիոյ ելմտական գանձը անկամ հաչիւ ունի և ընդարձակ աւանդներ օտար պանքներու և սեղանաւորներու քով, որոնցմէ կը վճարենք Ռուսիոյ Ազգային Պարտքին կտրոնները, և ոչ թէ Պետական Պանքային աւանդներէն։ Տոկոսաբեր ազգային պարտքերը ելմտական գանձուն պարտութիւններն են և ոչ թէ Պետական Պանքային, և չեն կրնար Պետական Պանքային պահեստի ոսկեդրամին վրայ ծանրանալ։

«Ազգային Պարտքին տոկոսի և գրավամասի վճարման դրամագլուխը այս տարի 334 միլիոն ռուպլ կը պահանջէ (33 միլիոն 400,000 անգլ. ոսկի), որ կը հոգացուի սովորական հասոյթներէն, որոնք Եկամացոյցին մէջ 2027 միլիոն ռուպլ (202 միլիոն 700,000 անգլ. ոսկի) նշանակուած են։ Մինչեւ ներկայ թուականը պիւտճէին մէջ եղած հաշիւներուն բաղդատմամբ հասոյթներուն յաւելուածական մասը 100 միլիոն ռպլ. (10 միլիոն անգլ. ոսկի) եղած է։ Այս տարի կնքուած 5% փոխառութիւնը տակաւին վճարուած չէ ստորագրողներուն կողմէ։ Այս փոխառութեան մասամասը վճարումները, իւրաքանչիւր մաս 20 միլիոն անգլ. ոսկի պիտի սկսին յառաջիկայ Նոյ. 1ին և մնացեալ մասն ալ 1907 Փետր. 1ին։

«Գործակալութիւնը կ'աղդարարէ ռուսական արժեթուղթերու դրամ պահեցնողներուն չխաբուիլ թիւր յայտարարութիւններէն, որոնք քանի մը լրագիրներու մէջ կ'ըլլան չահադիտական նպատակներով։»

ԶԷՆՇԿԷՑՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՑ.—ԳԵՐՄԱՆ ԵՐԵՍՓՈՆԱՆԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ.— Կօսլարի մէջ Գերման Ազատական Կուսակցութեան Համաժողովին առջեւ Գերմանիոյ արտաքին քաղաքականութեան վրայ խօսելով, երեսփոխան Հիպէր ըսաւ թէ ակներեւ բան է որ Գերմանիոյ համար մեկուսացում մը կը նշմարուի։ Նոր զինակցութիւններ կազմուեցան և կազմուելու վրայ են, որոնք բարեկամական չեն Գերմանիոյ մասին, չըսելու համար ուրիշ բան։ Երրեակ Զինակցութեան ամրութեան և տեւականութեան վրայ կասկածելու պատճառներ կան։

«Անգլիա, բաւ Հէռ Հիպէր, ամէն պարագայի մէջ պէտք ունի նաւային անպայման գերակշռութեան վրայ վրատաւ ըլլալու։ Շատ կը սխալին այն Գերմանացիները՝ որոնք զէնշնկէցութեան գաղափարին խանդավառ ջատագովներ են։ Անգլիոյ Ազատական կառավարութիւնը զէնշնկէցութեան քաղաքականութիւն մը ծանոյց աւելի աղմուկով քան գործնականապէս։ Բարեբախտաբար Գերմանիոյ մէջ արագ արագ կ'ասի թիւր՝ անոնց՝ որոնք կ'ընդունին մարտնաւեր չինելու ստիպողական հարկը, և գերման ժողովուրդին պատերազմի պատրաստուելու անխուսափելիութիւնը։ Մեր հանրային կեանքին մէջ գերման հայրենասէրներուն համար մխիթարական սակաւաթիւ երեւոյթներէն մէկն է ասիկա։

Բանախօսութիւնը որոտընդոստ ծափերով ընդունուեցաւ։

ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ ԲԱՐՕՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Նորվեկեան կառավարութեան վերջերս հրատարակած վիճակագրական տեղեկագիրներուն նայելով, Նորվեկիա բացառիկ ծաղկեալ վիճակէ մը կ'անցնի այս միջոցիս։ Ցունուարէն Օգոստոս ներածութիւնները 4½ միլիոն քրոնի յաւելում մը ցոյց կուտան 1905ի համընթաց շրջանին վրայ, մինչ արտածութիւնը նոյն միջոցին 16½ միլիոն աւելցած են։ Գլխաւոր յաւելումը տախտակի վաճառականութեան մէջ կը տեսնուի։

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— ՊԱՐՏԵՐՈՒՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ԾՐԱԴԻՐ ՄԸ. — Ցաւուկ պաշտօնով Անգլիա եկող ճարոնական պատուիրակ Թ-ոքահաշի հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.—

«Այս անգամ իբրև իմ կառավարութեան սեղանաւորական գործակալ Անգլիա գալուս պաշտօնը վեց առ հարիւր մաքսային փոխառութեանց փոփոխման (քոնվէռսիոն) հետ առնչութիւնը։ Անցեալ տարի Նոյ. 1ին Բարիզի, Նիւ Եորքի, Պերլինի և Լոնտոնի մէջ կնքուած փոխառութեան 25 միլիոն անգլ. ոսկի գումարով իմ կառավարութիւնս վճարեց պատերազմին ժամանակ հրապարակ հանուած բոլոր վեց առ հարիւր ներքին փոխառութիւնները, և հիմակ ալ մտադիր է 25 միլիոն անգլ. ոսկիի նոր փոխառութիւն մը կնքել վեց առ հարիւր արտաքին փոխառութիւններուն փոփոխման համար։ Անկարելի է այս միջոցիս ըսել թէ ե՞րբ հրապարակ պիտի հանուի այս նոր փոխառութիւնը։ Ստուգիւ, որքան որ գիտեմ, ներկայ ժամանակս նպաստաւոր չէ այսպիսի սեղանաւորական գործողութեան մը։ Սակայն այս նպատակով է որ Ճարոնէն կուգամ և Լոնտոն պիտի մնամ մինչեւ որ աւարտի։ Այս պարագայ միջոցին պիտի դիտեմ աշխարհի հրապարակներուն վիճակը, ներկայացուած առաջին առիթէն օգտուելու համար»։

Ճարոնի սեղանաւորական ապագային դառնալով, ըսաւ Մր. Թաքահաշի.—

«Ճարոնի մէջ դրամը շատ առատ է և ապագան նպաստաւոր է։ Այժէն շրջանակներու մէջ կը տեսնուին զարգացում և յառաջդիմութիւն, իբրև արդիւնք պատերազմին։ Հարաւ. Մանչուրիական Երկթուղիին բաժնեթուղթերը մեր ժողովուրդին կողմէ եռանդով կը փնտռուին, և այս միջոցիս ընդունուած մասնաւոր հեռագիր մը կը յայտարարէ թէ 100 անգամ աւելի ստորագրուելու յոյսեր կան։ Մեր ժողովուրդը տոգորուած է անտեսագիտական, սեղանաւորական և ճարտարարուեստական աւելի լայն գաղափարներով։ Ա դէն կողմ նշաններ կը տեսնուին արհեստներու և ճարտարարուեստներու վերաբերեալ բոլոր հիւղերուն մէջ բարեքաջում մուծանելու ընդարձակ աստիճանի վրայ, և ամենուրեք պատրաստութիւններ կը տեսնուին մեծամեծ ձեռնարկութիւններու տակ մտնելու համար, որոնք ակէ առաջ խելքէ միտքէ իսկ չէին անցներ Ճարոնի մէջ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱԹՐԻՍԻԱ ԻՇԽԱՆԱՒՀԻՆ.— Անգլիական թերթերը պաշտօնապէս կը ծանուցանեն թէ բնաւ ճշմարտութիւն չկայ Բեթերպուրիէն հասած այն լուրերուն մէջ թէ Իւսիոյ Մեծ Դուքս Միխայիլ պիտի նշանուի Անգլիոյ թագաւորին եղբօր՝ Քոնոթի դուքսին աղջկան՝ Բաթրիսիա իշխանուհիին հետ։

ՎԱՆՏԷՐՊԻԼԹԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ԱՐՇԱՒԸ.—Ամերիկայի ամենամեծ զօսարշաւի դէպքը, օթօմոպիլներու մրցումը Վանդերպիլթի Միջազգային Բաժակին համար, տեղի ունեցաւ չարաթ օր Լոնկ-Այլէնտի մէջ։ Ի ներկայութեան 300,000 հանդիսատեսներու, որոնց մէջ կային Ամերիկայի Հայ-Լայֆին բաղում ներկայացուցիչները։ Հանդէսին հրապոյրը խափանուեցաւ արշաւին մասնակցողներէն մէկուն արկածով մահուան հետեւանքով, ուրիշներ ալ քիչ շատ վիրաւորուեցան։

Շահողը եղաւ Ֆրանսա։ Վանդերպիլթի Բաժակին մրցումին այս երրորդ տարին է որ Ֆրանսա կը չահի ամէն անգամուն։ Լոնկ-Այլէնտի չորս արշաւը 397.1 մղոն էր։ Շահեցաւ Վակնէր, որ իր օթօմոպիլը կը վարէր ժամական 61.43 մղոն միջին արագութեամբ, և երբեմն ալ, ուր որ բազմութիւնը քիչ էր, ժամական 100 մղոն արագութեամբ։ Արշաւը անցեալ տարուընէ քիչ մը նուազ արընթաց էր, բայց նկատի առնելով օդը, ճամբաները և խուռն բազմութիւնները, արժանիքի տեսակէտով լիովին արժանի է անցեալ տարուան։ Անգլիական ո և է օթօմոպիլ չմասնակցեցաւ արշաւին։

Հանդիսատեսներէն շատերը անտես ընելով ամէն հրաման և ամէն կարգադրութիւն, արգիլուած ճամբէն դուրս կ'ելնէին, ա՛յնպէս որ իւրաքանչիւր ճամբու դարձուածքի վրայ արշաւանքը վտանգաւոր կ'ըլլար։

Հաշիւ եղած է որ 12,000 օթօմոպիլներ չրջան ըրին մրցումէն դուրս ալ երկու օրուան մէջ։ Տեսարանը նկարչագեղ էր Լոնկ-Այլէնտի դաշտին վրայ, ուր այցելուները վրանի տակ կամ բացօթեայ կը մնային, առիթը ի՛նչ կերպով որ կը ներկայանար, զինուորական պահականոցներու նմանութեամբ ռազմատրի մը միջոցին։

ՄՕՏԱԼՈՒՏ ՀԱՆԴԻՍՆԵՐԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ.—ԼՈՐՏ ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԻՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ.— Լորտ Բաղաքապետը և իր ուղեկիցները Շաբաթ առաւօտ (վաղը) ժամը 10ին ճամբայ պիտի ելնեն Լոնտոնէն, և պիտի ճամբորդեն Թօլքսթօնի և Պուլօնեի ճամբով։ Բարիզի քաղաքական Խորհուրդին անդամներէն բաղկացեալ պատուիրակութիւն մը Պուլոնի քարափին վրայ պիտի դիմաւորէ Լորտ Բաղաքապետը և իր ընկերները, և պիտի ճամբորդէ անոնց հետ Բարիզ, ուր Հիւսիսային Կայարան պիտի հասնին նոյն իրիկունը ժամը 7.30ին։ Լորտ Բաղաքապետը, Խորհրդականները իրենց քարտուղարներով Մեծ Պանդոկ պիտի իջեւանին մինչեւ Լոնտոն մեկնելու օրը, այսինքն Եշ. կէս օրին, Հոկտ. 18, երբ պիտի ճամբորդեն Քալէի և Տուվրի ճամբով։

ՄԱՆԶՈՒՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Պատերազմին հետեւանքով Ճարոնի անցած Հարաւային Մանչուրիոյ երկաթուղիին գործերով բնաւ չեն հետաքրքրուիր Զինացիք, որոնք երբեք չեն գներ այդ երկաթուղիին հրապարակ եկած բաժնեթուղթերէն։ Ճարոնի մէջ Զինաստանի ընթացքը բարեկամական չէ նկատուիր։

ԱՆԻԼԻՆ ՆԵՐԿԵՐՈՒՆ ՀԵՂԻՆԱԿԸ.—Անիլին ներկերուն հնարիչ Սըր Ուիլեամ Բըրքինի ի պատիւ, ամերիկեան տարրալոյծները շաբաթ օր Նիւ Եորքի մէջ հաւաքոյթ մը կազմակերպեցին և հացկերոյթի մը միջոցին, որուն ներկայ էր նաեւ Սըր Ուիլեամ, անոր նուիրեցին թէյի արծաթեայ սպաս մը։ Ներկայ էին չորս հարիւր տարրալոյծներ, և երեկոյթին տիրող ոգին էր մամուգոյնը կամ մոլուգոյնը, ծաղիկները, զարդարանքները, նարօտները, ճաշացուցակները ամէնքն ալ այդ գոյնով էին։ Սըր Ուիլեամ Բըրքին չատ մը գովաբանական ճառերու պատասխանելով, դրուատեց Ամերիկեան տարրալոյծներուն յարատեւութիւնը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

9 Հոկտ. 1906

Հեռագրական գործակալութիւնը մինչեւ թերթիս տպուած միջոցին չնշդրեց Բարիզի Սակաբանին գիները։

ՔՐՈՆԻԿ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ԲԺՇԿ. ՎԵՑՑԱՄՍԵԱՅ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ստացանք ներկայ տարւոյ առաջին վեցամսեայ բժշկական տեղեկագիրը, Ազգ. Հիւանդանոցի ներքին վիճակին վրայ։ Հոս կը հրատարակենք իւրաքանչիւր բաժնի բժշկապետին տեղեկագիրները։

Ներքին հիւանդութեանց ճիւղին պետ Տոքթ. Շերպէթճեան կը գրէ.—

1906 Ցունուար 1ին ներքին հիւանդութեանց բաժնին մէջ ունէինք 81 հիւանդներ (59ը այր և 22ը կին)։ Ցունուար 1էն մինչեւ յուլիս 1 այսինքն վեց ամսուան միջոցին ընդունած ենք 558 հիւանդներ (390ը այր և 168ը կին) որոնք պատրաստութեան հետ կը կազմեն 639 ամբողջական թիւը (449ը այր և 190ը կին)։ բայց ասոնցմէ 117 հիւանդներ (75ը այր և 42ը կին) դեռ դարմանումի տակ ըլլալով՝ յաջորդ վեցամսեայի հաշուոյն մաս պիտի կազմեն։ որով զեղչելով ամբողջական գումարէն (639—117=522) կ'ունենանք 522 թիւը (374 այր և 148 կին) որ կը ներկայացնէ տեղեկագրին ցոյց տուած հիւանդաց գումարը։

Հետեւաբար այս վեցամսեայ շրջանի գործառնութիւնը համառօտելով կ'ունենանք յետագայ ցուցակը.

Ցունվար 1ին պատրաստ

Այր 59 կին 22 = գումար 81

Ընդունուած

Այր 390 կին 168 = գումար 558

Բժշկ.	Այր 153	կին 80	Գմր.	233
Բրւոք.	» 99	» 22	»	121
Արձակ.	» 54	» 19	»	73
Մեռած	» 68	» 27	»	95
Պտրաստ	» 75	» 42	»	117
Գումար	» 449	» 190	»	639

×

Վիրաբուժական բաժնին պետ Տոքթ. Զարդարեան կը գրէ.—

1906 Ցունուար 1ին վիրաբուժական բաժնին մէջ պատրաստ ունէինք 29 այր և 21 կին հիւանդներ. մինչեւ յունիս 30 ընդունեցինք 213 այր և 100 կին հիւանդներ։ Ասոնցմէ 114 այր և 59 կին հիւանդներ վիրատուած են։ Սոյն վեց ամսոյ մէջ պատրաստ գտնուած 242 այր և 121 կին հիւանդներէ, 138 այր և 63 կին բժշկուած և 14 այր ու 5 կին բարւոքուած և 39 այր ու 15 կին արձակուած մեկնած, իսկ 6 այր ու 8 կին մեռած են։ 1906 յուլիս 1ի առաւօտ պատրաստ կը գտնուէին 45 այր և 30 կին հիւանդներ։

10 սեպտ. 1906

×

Ցիմարանոցի բաժնին պետ Տոքթ. Պօղոսեան կը գրէ.

Արանց յարկաբաժին.—

1905 տարւոյ վերջը կանանց բաժնին մէջ ունեցած ենք 103 հիւանդ, որոնց վրայ աւելնալով 1906ի Ա. վեցամսեայ շրջանին ընդունուած 28 հիւանդները յուլիս 1ին համագումար եղած է 131 հոգի։

Ասոնցմէ ունեցած ենք

4 բժշկեալ
12 բարւոքեալ
1 արձակեալ
8 մեռեալ

—

25

Հետեւաբար 1906 յուլիս 1ին կանանց բաժնին մէջ պատրաստ ունինք ընդամէնը 106 հիւանդ։

Սոյն յարկին մէջ պատահած մահերը հետեւեալ հիւանդութիւններէն առաջ եկած են.

3 թոքային ուռականութիւն
1 աղեաց »
1 Բրայդի հիւանդութիւն
1 Ուղեղային արիւնահոսում
1 Թոքային արիւնախռնում
1 Մերութեան հիւծում

—

8

Ինչպէս կ'երեւի ներկայ ցուցակէն, սոյն յարկին մէջ ալ պատահած մահերուն ճիշդ կէսը (50%) ուռականութենէն առաջ եկած են։

14/27 սեպտ. 1906

×

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՑՈՒՑԱԿԱՑ

վեցամսեայ եղեւմեանց հիւանդաց

Ներքին հիւանդ.	Արտք.	Ցիմար.	Գմր.
Ցնվ. 1ին պատրաստ	81	50	299	430
Մինչ Ցլս. վերջ ընդունած	552	313	49	914
Գումար	633	363	348	1344
Բժշկեալ	233	201	8	442
Բարւոքեալ	121	19	16	140
Արձակեալ	73	54	3	130
Մեռեալ	95	14	15	124
Գումար ելից	522	288	42	852
Պտարաստ	111	75	306	492
	633	363	348	1344

×

ԽՂՃԻ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Այս թիւերու համախռնումին մէջ, դիտողին աչքին առաջին բանը որ կ'իյնայ յիմարանոցի բժշկապետ Տոքթ. Պօղոսեան էֆ.ի այն յայտարարութիւնն է թէ յիմարներու կէսը կը մեռնի թոքային կամ աղեաց ուռականութենէն, այսինքն թոքախտէ և աղիքի հիւծումէ։ Ասիկա ամէնէն ցաւալի կէտն է որ մարդուն սիրտին կ'ազդէ։ Այս հիւծումը ուղղակի արդիւնքը չէ այդ մրտքի նաւաթեկեալներուն հիւանդութեանց, այլ պակասը արեւի և սնունդի։ Հոն ուր կ'ապրին այդ անժամանակները, նկուղ մը է, մթին, խոնաւ, անարեւ և անլոյս, ուր մարդ երբ առողջ մտէ, մելամաղձոտ դուրս կ'ելնէ։ Միւս կողմէ անբաւական սընունդ մը բոլորովին կը խորտնկցնէ այն խրամը որ կը բանայ մրտքավարին քայքայիչ խաւարը։ Նոր շէնքեր կը չինուին, թեւեր ու ոտքեր կ'աւելցուին, ինչո՞ւ համար չենք գիտեր։ Նոր անկողիններ հիւանդանոցին կենսական մէկ պէտքը չեն լրացներ բնաւ։ Ո՛չ թոքախտաւորներու և ուրիշ փոխանցիկ հիւանդութեանց մասնաւոր շէնք մը կայ, և ո՛չ ալ լուսաւէտ յիմարանոց մը, ուր առանց հիւծումի ապրէին այդ հիւանդները։ Տոքթ. Մոնֆէրի իր տարեկան տեղեկագիրներուն մէջ մի՛չտ ու միչտ կը կրկնէր այս պէտքը։ Իր յաջորդը Տոքթ. Պօղոսեան նոյն բաները դարձեալ կը գրէ, կը պնդէ, սակայն մտիկ ընո՞ղը ով։ Ցիմարանոցը դարձեալ կը մնայ իր արդի նկուղին մէջ և մնունդը որ կը տրուի դարձեալ կը մնայ իր յաւիտենական ստորնութեան մէջ։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ Նորընտիր Վեմ. կուսակալ պէտին պաշտօնը հաստատող կայս. Ֆէրմանին ընթերցումը տեղի ունեցած է հանդիսաւորապէս, որուն ներկայ գտնուած է նաև առաջնորդ Տ. Խոսրով Ծ. վրդ.։ Իսկ ամսոյս 15ին կուսակալ պէտը ընկերակցութեամբ Տէֆտէրտար պէյին այցելած է Առաջնորդարանը և պատուով ընդունուած ու հիւրասիրուած է։

ԱՐՄԱՇԻ փոխ-վանահայր Տ. Թորգամ Ծ. վրդ. Ս. Պատրիարք Հօր գրած մէկ նամակով դարձեալ խընդրած է որ Պարտիզակի եկեղեցիին Տ. Կարապետ և Տ. Մկրտիչ քահանաներուն ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն տրուի։

ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ խնամակալութեան հետզհետէ նամակներ կը հասնին գաւառներէն։ Դպրեվանք ընդունուելու խնդրանքով։ Խնամակալութիւնը սակայն ամէնքն ալ ստիպուած է մերժել, քանի որ աշակերտներուն թիւը լրացած է և արդէս տեղ չկայ։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ Աղքատախնամը, ինչպէս գրեցինք, այս չաբաթ իրկուն, տեղւոյն աղքատներուն ի նպաստ թատերական ներկայացում մը պիտի տարքէ, եթէ օդը նպաստաւոր ըլլայ։ հակառակ պարագային կարգադրը Մանախումբը որոշած է թատերասէրներուն տրամադրութեան տակ կառքեր դնել։ Ներկայացուելիք խաղը Մնակեան Ըէբեռթուառին էն աղուոր կտորներէն՝ Ֆանֆան և Գլօտինէն է։ Ներկայացման յաջողութեանը համար ամէն ջանք տարուած է և կը յուսացուի որ լաւ արդիւնք մը ձեռք բերուի։ Այս առթիւ թատրոնը ամբողջ տրամադրուած է։

Գորգերով պիտի ծածկուի և լիւս լամբարներ պիտի վառեղուին որոնք այս տարի Նորութիւն մըն են, կարգադիր Մանախումբին անդամներն են. Տեարք, Թումիկ Սուրէնեան, Մկրտիչ Եազմաճեան, Միհրան Պէզոեան, Մագաուտ Նաւոյեան, Բարսեղ Աւետիսեան, Լեւոն Քիւրքճեան, Յակոբ Նորհատեան, Յակոբ Մինասեան, Վահրամ Տիրատուրեան, Բարթամ Պէրպէրեան, Հրանտ Պէզազեան, Երուանդ Խիտավէրտեան, Խաչիկ Ինկիլիզեան, Ներշապուհ Արթինեան, Տիգրան Քիլճճեան, Պետրոս Պէրպէրեան և Պողոս էֆէնտի։ Ներկայացման միջնարարներուն, ինչպէս Մաքրիգիւղի նպաստին, նոյնպէս Սկիւտար, Սինանեանի երաժշտասումը պիտի նուագէ։ Ի մէջ այլոց պիտի նուագուի Զուտճեանի Սիմբիան և Լիպլիպիճին։

ՄԱՃԱՌ ԻՇԽԱՆ հանգուցեալ Բակոսցիի մնացորդները իր երկիրը փոխադրելու համար պատուիրակութիւն մը եկաւ Պոլիս, կազմուած Մ. Լուի ը Թալլոսիէ և Պառոն Ֆորթէրէ։ Ինչպէս կը յիշուի, ասկէց առաջ ուրիշ պատուիրակութիւն մը եկած էր, քննութիւն կատարելու նոյն Մաճառ հերոսին գերեզմանին և մնացորդներուն մասին։ Մ. Թալլոսի նախընթաց օր Նիկոմիդիա մեկնեցաւ քննելու Բակոսցիի թիկնապահ զօրավար Թօքոլիի գերեզմանը, որ կը գտնուի տեղւոյն Հայոց գերեզմանատան մէջ։ Այս զօրավարին մնացորդներն ալ պիտի փոխադրուին Մաճառստան։ Գերեզմանատան նոյն տեղը պիտի կանգնուի մարմարէ կոթող մը, որ Մաճառստանէն բերուած է իր բոլոր յարակցիներով, հինգ մնուկներու մէջ դրուած։ Այս կոթողը պիտի կանգնուի Բէշթայի ճարտարագէտներէն Միւլլէրի յատակագիծին համաձայն, Պոլսոյ յոյն ճարտարապետներէն Մ. Քուլիթրոսի կողմէ։ Ինչպէս յայտնի է Մաճառ իշխանին գերեզմանը կը գտնուի Ղալաթիոյ Սէն-Պնուա եկեղեցիին չրջափակին մէջ։ Այս եկեղեցիին մէջ ալ պիտի զետեղուի մարմարեայ յիշատակարան մը, ուր ոսկեզօծ քանդակուած պիտի ըլլայ Բակոսցիի պատկերը։ Այս յիշատակարանը բերուեցաւ Մաճառստանէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ մը, որ Ռոստոսթօ պիտի ղրկուի, ուր մեռած է իշխանը։ Երկու չաբաթէն պիտի գայ մեծ պատուիրակութիւն մը, գլխաւորութեամբ նշանաւոր պատմագիր Մ. Բոլոմպոյի, և Պոլսոյ, Նիկոմիդիոյ և Ռոստոսթոյի մէջ, այցելելով գերեզմանատունները, պակներ պիտի դնէ ու պիտի կատարէ մնացորդներուն փոխադրութեան արարողութիւնը։

ՀԱՑ-ՀՌՈՄ.ԱԿԱՆՆԵՐՈՒ Կ. Պոլսոյ Տ. Սապպաղեան Սրբազան, առջի օր Կայս. Պալատ գնաց և իր շնորհաւորութիւնները յայտնեց արարողապետ Ղալիպ պէյի, որ Իթթիհարի ականակուռ պատուանշանին արժանացած էր։

ԻԶՄԻՐԻ Առաջնորդ Տ. Եղիշէ եպս. իր հետ ունենալով Փոխ. Հայրը, քահանաներ, Վարչական Ժողովներու անդամներ և Ս. Մեսրոպեան վարժարանէն աշակերտներ կայս. Ծննդեան Տարեդարձին օրը կառքերով կառավարական պաշտօնատունը գնաց իր և թեմին հասարակութեան շնորհաւորութիւնները ու բարեմաղթութիւնները մատուցանելու։ Այս առթիւ Բարձր. կուսակալին կողմէ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտաւ և մեծարուելէ ետ իր բարեմաղթութիւնները կրկնելէ ետոյ նոյն հանդիսաւորութեամբ դարձաւ Ազգ. Առաջնորդարան։

—Անցեալ ուրբաթ երեկոյ՝ Առաջնորդ Սրբազանը նախագահած է խառն նստի մը ուր ներկայ էին Դաւառ. Ժողովին ատենապետը և անդամներ, Բազաքական, Տնտես. Ուսումն. Խորհրդոց անդամներ և ուրիշներ։ Նոյն նըստին մէջ Դուրեան Սրբազան կարդացած է կարապետ էֆ. Արապեանի մէկ գրութիւնը՝ որու մէջ մեծարդ էֆ.ն կը մեկնէ իր անցեալ տարուան խոստումը Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ բակին մէջ Ազգ. Առաջնորդարանի և Ս. Մեսրոպեան վարժարանի մէջտեղ գտնուած արեւելեան հոյակապ մը կանգն

ռաջ տուած այն լուրը թէ՝ իբր թէ Դասթէմունիի մէջ բողոքական պատուելի մը յայտնած է հոն ժողովարան մը չմնալ և Հայ Եկեղեցւոյ զաւակները հեռացնել իրենց Մայրենի-եկեղեցիէն, և սոր իբր պատճառ կը նկատէ եղեր տեղւոյն Նախկին Պատր. Փոխանորդ Տ. Գրիգորիս Վ. Պալագեանի հոն չգտնուիլը։ Մինչդեռ նամակագիր Տ. Հայրը կը տեղեկացնէ թէ Դասթէմունի այցելող Ալազամի քարոզիչ պատուելի Նիքոլան՝ Գրիգորիս Վ.ի Դասթէմունէն մեկնելէն վերջ հոն գացած է և յետոյ հազիւ շաբաթ մը կեցած է։ Ուստի, կ'ըսէ Տ. Հայրը, կը զարմանք թէ ի՞նչպէս մէկ շաբթուան մէջ ժողովարան կը չնչէ, և Հայ Եկեղեցիին զաւակները, որոնք շատ ամուր փարած են իրենց կրօնքին, կը հեռացնէ իրենց եկեղեցիէն։ Եւ յետոյ կը գրէ Տ. Հայրը թէ՝ ի՞նչպէս թերթը կ'ըսէ թէ՝ պատուելի Նիքոլա՝ Գրիգորիս Վրդ.ի պաշտօնավարութեան ժամանակ այս նպատակաւ հոն Յուլիս ամսոյ մէջ. արդ՝ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ յիշեալ պատուելին Դասթէմունիի մէջ փորձեր կ'ընէ և անայցող կ'ըլլայ...։ Տ. Թադէոս Հայրը իր նամակը վերջացնելով՝ կ'ըսէ թէ տեղացին ամէն առենէ աւելի ամուր փարած է իր Մայրենի-եկեղեցիին և երբեք պատուելիներու խօսքերովը չհեռանար անկէ։

Ա Զ Դ

Բերայի Ս. եկեղեցեաց քարոզիչ Դեր. Տ. Հմայեակ Սրբազան հանդերձեալ է յաւաջիկայ Հոկտեմ. 1, Կիրակի առաւօտ Ս. պատարագի պաշտօն կատարել ի հանգիստ հոգւոյ բարեյիշատակ Վսեմ. Նձան էֆ. Սէֆէրեանի և համօրէն ննջեցելոց նոյն բարեհամբաւ գերդաստանին։

Պեօյլուֆտեր, 28 Սեպտեմ, 1906

ՄԱՆԶՈՒՄԻԷ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԻՆԸ

ՀԱՅՏԱՆԵՔՔ

Տ. Տիրայր Վրդ. Մարգարեանի եղբօր Արմենակ էֆ. Մարգարեանի ամուսնութիւնը Օր. Արշալոյս Վարժարանի հետ, տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի օր, 2 Հոկտ. ժամը 7ին, Ղալաթիոյ եկեղեցիին մէջ։ Շնորհաւորութիւնք եկեղեցւոյ Խորհրդարանին մէջ։

×

ՄԱՀ

Ամսոյս 2ին, Կիրակի առաւօտ Տիկին Սաթենիկ Յովն. Ասատուրեան, ծնեալ Կազէլեան իր մահկանացուն կնքեց 20 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ, և թաղուեցաւ Գընձըլարի գերեզմանատան մէջ։ Կը թողու մէկ ալիկ զաւակ 15 ամեայ։

ՀԱՅՊՍԳԷՏԱԿ ՀՈՒԱՐՃԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

ԹԻՒ 6ՈՐ

«ՀԱՅՐԱԳԻՏԱԿ» զուարճաբերներու յատուկ Պատկերազարդ Շաբաթաթերթին 6րդ թիւը հրապարակ ելաւ այսօր մի՛չտ աւելի ճոխ, աւելի՛ հետաքրքրական և աւելի՛ զուարճալի։

Յօդուածներ ունին՝
ԲՐԻԶԱՆԹԼՍ.—Պերճախօս ճաճանցուցակները
ԿԱՎՈՇ.—Քրոնիկոն Սիրուհիս
Բ. ԼԻՈՒԹԻՒՆԵԱՆ.— Արշալոյսին... հեռ (համով պատմուածք)
ՕՐ. ԷԼԻԶ ՀԱՅՃԵԱՆ.—Կոյերի հովուերգութիւններ (Աբբա Տրլառիս)
Վ. ՔԱՔԱՋԵԱՆ.— Աղջիկներուն օժիտը
SANS CULOTTE.— Ինձի ծոյլ, ո՞ւհ (Մենախօսութիւն)
ԼԻԼԱ.— Ինչ պէտք է չգիտնան... (Շրջուն կարծիքներ)
Վ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ.— Ամսոյ բաներ (Յ. Այիքանեան)
ՋՈՒԱՐԹ.—Կարդացէ՛ք

ու

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«Հայրագիտակ»ի խմբագրութիւնը իր այս թիւով «Սրամտութեան մրցումի» մը բացած է՝ պարգեւաւոր, որուն կրնան մասնակցիլ բոլոր երկսեռ ընթերցողները։ Պատասխանները պիտի քննուին խմբագրութեան կողմէ որոշուած քննիչներէն և է՛ն սրամիտ երեք պատասխանողներուն գրուածները պիտի հրատարակուին և իբրեւ նուէր, պիտի տանին Վիլառի համբաւաւոր գործարանին համեղ շոգեալաներէն։

Իսկ «Հայրագիտակ»ի յաջորդ թիւով «Մանզումէ»ի խմբագրապետ

ՔԱՍԻՄ

Մեծագիր լուսանկարը

«Հայրագիտակ» միշտ կը ծախուի հարը 40 փարայի։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՇԱՔ

Մէսաիլերի միշահէտ օլան մէմուրիյնի միլքիյէ գօմիսիոնը թէպզրգաթ գալէմի խիւլէֆասընան բրիֆթլու Ամէտ էֆ Բէֆիզ պէյլերէ բիւթպէի Սալիսէ։

Վազիֆէի մէվմուէլերինի հիւսնը իյֆատէ միշահէտ օլան սայ ու զայրէթլերինէ մէկնելէն վերջ հոն գացած է և յետոյ հազիւ շաբաթ մը կեցած է։ Ուստի, կ'ըսէ Տ. Հայրը, կը զարմանք թէ ի՞նչպէս մէկ շաբթուան մէջ ժողովարան կը չնչէ, և Հայ Եկեղեցիին զաւակները, որոնք շատ ամուր փարած են իրենց կրօնքին, կը հեռացնէ իրենց եկեղեցիէն։ Եւ յետոյ կը գրէ Տ. Հայրը թէ՝ ի՞նչպէս թերթը կ'ըսէ թէ՝ պատուելի Նիքոլա՝ Գրիգորիս Վրդ.ի պաշտօնավարութեան ժամանակ այս նպատակաւ հոն Յուլիս ամսոյ մէջ. արդ՝ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ յիշեալ պատուելին Դասթէմունիի մէջ փորձեր կ'ընէ և անայցող կ'ըլլայ...։ Տ. Թադէոս Հայրը իր նամակը վերջացնելով՝ կ'ըսէ թէ տեղացին ամէն առենէ աւելի ամուր փարած է իր Մայրենի-եկեղեցիին և երբեք պատուելիներու խօսքերովը չհեռանար անկէ։

Ա Զ Դ

Բերայի Ս. եկեղեցեաց քարոզիչ Դեր. Տ. Հմայեակ Սրբազան հանդերձեալ է յաւաջիկայ Հոկտեմ. 1, Կիրակի առաւօտ Ս. պատարագի պաշտօն կատարել ի հանգիստ հոգւոյ բարեյիշատակ Վսեմ. Նձան էֆ. Սէֆէրեանի և համօրէն ննջեցելոց նոյն բարեհամբաւ գերդաստանին։

Պեօյլուֆտեր, 28 Սեպտեմ, 1906

ՄԱՆԶՈՒՄԻԷ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԻՆԸ

ՀԱՅՏԱՆԵՔՔ

Տ. Տիրայր Վրդ. Մարգարեանի եղբօր Արմենակ էֆ. Մարգարեանի ամուսնութիւնը Օր. Արշալոյս Վարժարանի հետ, տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի օր, 2 Հոկտ. ժամը 7ին, Ղալաթիոյ եկեղեցիին մէջ։ Շնորհաւորութիւնք եկեղեցւոյ Խորհրդարանին մէջ։

×

ՄԱՀ

Ամսոյս 2ին, Կիրակի առաւօտ Տիկին Սաթենիկ Յովն. Ասատուրեան, ծնեալ Կազէլեան իր մահկանացուն կնքեց 20 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ, և թաղուեցաւ Գընձըլարի գերեզմանատան մէջ։ Կը թողու մէկ ալիկ զաւակ 15 ամեայ։

ՀԱՅՊՍԳԷՏԱԿ ՀՈՒԱՐՃԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

ԹԻՒ 6ՈՐ

«ՀԱՅՐԱԳԻՏԱԿ» զուարճաբերներու յատուկ Պատկերազարդ Շաբաթաթերթին 6րդ թիւը հրապարակ ելաւ այսօր մի՛չտ աւելի ճոխ, աւելի՛ հետաքրքրական և աւելի՛ զուարճալի։

Յօդուածներ ունին՝
ԲՐԻԶԱՆԹԼՍ.—Պերճախօս ճաճանցուցակները
ԿԱՎՈՇ.—Քրոնիկոն Սիրուհիս
Բ. ԼԻՈՒԹԻՒՆԵԱՆ.— Արշալոյսին... հեռ (համով պատմուածք)
ՕՐ. ԷԼԻԶ ՀԱՅՃԵԱՆ.—Կոյերի հովուերգութիւններ (Աբբա Տրլառիս)
Վ. ՔԱՔԱՋԵԱՆ.— Աղջիկներուն օժիտը
SANS CULOTTE.— Ինձի ծոյլ, ո՞ւհ (Մենախօսութիւն)
ԼԻԼԱ.— Ինչ պէտք է չգիտնան... (Շրջուն կարծիքներ)
Վ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ.— Ամսոյ բաներ (Յ. Այիքանեան)
ՋՈՒԱՐԹ.—Կարդացէ՛ք

ու

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«Հայրագիտակ»ի խմբագրութիւնը իր այս թիւով «Սրամտութեան մրցումի» մը բացած է՝ պարգեւաւոր, որուն կրնան մասնակցիլ բոլոր երկսեռ ընթերցողները։ Պատասխանները պիտի քննուին խմբագրութեան կողմէ որոշուած քննիչներէն և է՛ն սրամիտ երեք պատասխանողներուն գրուածները պիտի հրատարակուին և իբրեւ նուէր, պիտի տանին Վիլառի համբաւաւոր գործարանին համեղ շոգեալաներէն։

Իսկ «Հայրագիտակ»ի յաջորդ թիւով «Մանզումէ»ի խմբագրապետ

ՔԱՍԻՄ

Մեծագիր լուսանկարը

«Հայրագիտակ» միշտ կը ծախուի հարը 40 փարայի։

Թալով ողջունեց դեսպանը։ Մարքիզը վաղը Պոլիս կը դառնայ։

ՀԱՄԱ-ՀԱԼԷՊ երկաթուղիին առաժամայ բացումը կատարող մասնագիտական յանձնաժողովը, նախագահութեամբ Սէրվիչէն էֆ.ի Պոլիս դարձաւ երէկ։

ԿԱԼՈՒԱԾԱՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ կալուածական տուրքէ պարտք ունեցող պաշտօնեաներու ամսաթոշակները վար պիտի դրուին։ Նորագոյն լուրի մը նայելով ծանուցուած է կառավարական պաշտօնարաններուն թէ կալուածական տուրքէ պարտք ունեցող պաշտօնեաներու ամսաթոշակին մէկ քառորդ մասը ելմտական գանձուն ղրկուի։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Երէկ դրեցինք Գեղարուեստից վարժարանին շրջանաւարաններուն անունները և անոնց վարձատրութեան աստիճանը։ Ասհաւասիկ զանազան դասարաններու ուսանողներէն անոնք որ առաջին և երկրորդ մրցանակ առին իրենց ձեռակերտներուն համար.—

Ճարտարապետական ճիւղի Երրորդ դասարանէն Սիւլէյման Նազմի էֆ. առաջին և Ժաք Տարմի էֆ. երկրորդ։ Երկրորդ դասարանէն Միհրան էֆ. Մեսրոպեան առաջին, Տիգրան էֆ. Ֆէրիտեան երկրորդ։ Առաջին դասարանէն Յակոբ էֆ. Փափազեան առաջին և Խրլոթօ էֆ. երկրորդ։ իսկ Հասան Թանսին և Իլքիսաթ էֆ.ները՝ պատուոյ յիշատակութիւն։

Մասիցով ճկարչութեան ճիւղի Երկրորդ դասարանէն Գնալը Ատալը Մէհմէտ էֆ. երկրորդ և Մէհմէտ Զէքի էֆ. պատուոյ յիշատակութիւն։ Առաջին դասարանէն Իզզէթ էֆ. առաջին ու Հիքմէթ էֆ. երկրորդ։ իսկ Մէհմէտ Ճէմալ էֆ. պատուոյ յիշատակութիւն։

Արձանագործութեան ճիւղի Երրորդ դասարանէն Միսաք էֆ. Նշանեան առաջին և Վահան էֆ. Գանթարճեան երկրորդ։ Սրկրորդ դասարանէն Միւրթէզա էֆ. առաջին ու Հայտար էֆ. երկրորդ։ իսկ Նէքզլաքի և Միհրան էֆ.ները պատուոյ յիշատակութիւն։ Առաջին դասարանէն Գուլնտուրաճեան ու Տիգրան էֆ.ները պատուոյ յիշատակութիւն։

Նկարչութեան նախնական դասարանէն Իպրահիմ Հագգը էֆ. առաջին, Հրանտ էֆ. երկրորդ առաջին։ Մթէֆանլիսի էֆ. ու Քոչօ էֆ. երկրորդ, իսկ Լամբրո, Լէոնիտի, Հրանտ, Ահարոն, Մէհմէտ Օսման և Մուսթաֆա էֆ.ները պատուոյ յիշատակութիւն։

ԱԶԳԻՒ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դարմանատուն մը հաստատելու համար, քաղաքային բժշկական վարչութեան ելմտացոյցին վրայ յաւելում մը պիտի ըլլայ։

ՑՈՐԴԱՆԱՆԻ ՋՈՒՐԸ.— Աղեքսանդրիայէն կը գրեն Նիւ-Եորք-Հերալտի.— Յորդանան գետին ջուրին համար թրքութի մը կազմութիւնը կատարուած իրողութիւն մըն է։ Յորդանու ջուրին համար միջազգային ընկերութեան նախագահ գնդ. Քլիֆորտ Նատոն Պոլիսէն հոս հասաւ։ Այդ գետին ջուրին արտածման արտօնութիւնը ձեռք բերած է կնունքի և ուրիշ եկեղեցական արարողութեանց համար։ Ջուրին փոխադրութիւնը պիտի կատարուի մասնաւոր տակառներով, որ պիտի կրեն կնիքը տեղական իշխանութեանց, և հսկողութեամբ Երուսաղէմի Պատրիարքին։ Առաջին առաքումը դէպի Ամերիկա այս ամիս տեղի պիտի ունենայ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻՆ 3ՐԴ վիճակահանութեան ատեն 10000 ղրշ. շահող 27307 թիւ երկու կէս տոմսերէն մէկը գնած էր Տիվրիկի մէջ Սանճաքտարքատէ Մէհմէտ էֆ., որ դիմելով Պանքայի նոյն ճիւղը գանձեց իր բաժինը՝ 5000 ղրշ.ը։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ պաշտօնարանին կիցը գտնուած հողին վրայ շէնք մը պիտի կառուցուի իբրեւ յաւելուած, վասն զի հիմակուան շէնքը անբաւական է։ Ծախքը 394000 ղրուշ պիտի ըլլայ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին մինչև հիմա չնուած մասերուն օգուտտս ամսուան հասոյթը, միայն ուղեւորներու փոխադրութեան համար, եղած է 67222 ղրշ. իսկ Հայֆայի ճիւղինը՝ 19328 ղրուշ։ Հասոյթները մէկ կողմէ հետզհետէ կ'աւելնան։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Բroosnu դժգոհութիւն կը յայտնէ թէ Յոյն եկեղեցիներու մէջ չափազանց ծախք մը կը պահանջուի հարսնիքի, կնունքի և մեռելի համար։ Առաջին անգամ Բերայի եկեղեցին սուղցուց իր սակերը և ահա ամէն կողմ տարածուեցաւ։ Միջնակարգ և աղքատ մարդ մը կը չուարի այդ ծախքերուն առջեւ։ Մարդուն կարգուիլը, կնքելը և նոյն իսկ մեռնիլը չի դար, երբ մտածէ թէ իր յուղարկաւորութեան համար պիտի պահանջեն գումար մը զոր կեանքին մէջ չէ շահած միահամուռ կերպով։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ԵՒ ՄԵԿՆՈՒՄ.— Տարտանէլի ֆրանսական հիւպատոսարանին Թարգման Յակոբեան էֆ. առջի օր Պոլիս եկաւ։

* * * Երկրագործական Նախարարութեան պաշտօնեաներէն Եր. էֆ. Քէօմիւրճեան որ Էսքիշէհիր գացած էր, դարձաւ։

* * * Կերկէտէի (Դասթէմունի) Թաղապետական բժիշկ Տոքթ. Դաւիթ էֆ. Բանդիկեան, երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Ատաբազարի ճամբով։

ԱՅԳԻՆԵՐՈՒ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.— Այտընի նահանգին երկրագործական քննիչ Զաքարեան էֆ. երկար տարիներէ ի վեր կատարած փորձերով հաստատեր է թէ ամէնէն աւելի սեւ, բաղաքը ու առանց կուտի խաղող արտադրող որթատունկերու տերեւները ընաւ չեն կրնար դիմադրել «միլտիու»ի հիւանդութեան և կը վնասուին։ իսկ ընդհակառակը Պէյլերբէյի գինիի արտադրութեան յատուկ խաղողներու և վերջապէս աղուամաղոտ տերեւ ունեցող որթատունկերը խիստ անկարեւոր կերպով կը վնասուին այդ հիւանդութենէն, նոյն իսկ առանց դեղի ու դարմանի պէտք մնալու։ Զաքարեան էֆ. տեղեկագիր մը պատրաստած է, առաջարկելով որ վերոգրեալ այգիները միայն Պէյլերբէյի տեսակով պատրաստուին։

ՀԱՆԱՑ պաշտօնաթերթը կը գրէ թէ արտերու և հունձքերու ջուրի մասին ունեցած պէտքը հոգալու համար, յանձնաժողով մը կազմուեր է ի մէջ այլոց որոշուեր է Շամիրանի ջուրը Վանայ միւս մէկ քանի արաերն ալ հոսեցնել։ Նաեւ Էրզէրիքէն ալ ջրանցներ բանալ։ Նախնական աշխատութեանց ձեռնարկուած է։

ԶԻԹԼԻԻ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋՈՒՐԸ.— Դժուարամարսութենէ, շաքարախտ, յօդացաւ, կաթուածէ և երիկամունքի, լեարդի ու միզանցքի և արգանդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններէ և այլնէ տառապողներուն ջերմպէս կը յանձնարարենք խմել Զիթլիի հանքային ջուրը։ Այս ջուրը, որու մենաշնորհը վերջերս քաղաքիս ականաւոր դեղօրէից վաճառական Վէնսան էֆ. Գասապեանի յանձնուեցաւ, իր աղային բաղադրութեան պէսպիսութեամբը և հարստութեամբը, ու յատկութեամբը, եւրոպական բոլոր նմանօրինակ հանքային ջրերէն անբաղդատելիօրէն գերազանց է։ Իր չիներու մէջ բաւական և խցման գործողութիւնքը կը կատարուին ամենավերջին դրութեամբ մեքենաներու միջոցաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Տասնչինգ օր բանտարկութեան և 200 ղրշ. դատական ծախքի վճարման դատապարտուեցաւ Սամաթիոյ ոստիկաններէն Մէհմէտ էֆ. որ պահականոցին մէջ Աթանաշ անուն մէկը ծեծած էր։

ՁԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Կէյպզէի գաւառին գայմագամ Ամէտ Բէյզի էֆ. և Իսարէի ժողովին անդամ Գաթիր աղա, տասանորդի տուրքերու մասին զեղծումներ գործած ըլլալով, դատաստանի ենթարկուեցան։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Լաթէր գիւղացի Քեամիլ ու եօթը ընկերները որոնք Մուշի գաւառին Պուլանըք գաւառակին մէջ մարդասպանութիւն և գողութիւններ կ'ընէին, ձերբակալուեր են։

ՄՐՐԻԿԸ.— Երէկ անձրեւախառն մրրիկը կրկին ուժգնութիւն ստացած էր նախորդ օրուընէ։ Ամբողջ գիշերը անձրեւեց և ցորեկն ալ շարունակեց։ Հովը այնքան ուժգին էր որ Վոսփորի, Ոսկեղջիւրի և Մարմարայի շոգենաւերը մեծ դժուարութիւններ կրեցին։ Կամուրջն ալ դժուարաւ կարելի եղաւ գոցել։ Անցուդարձն ալ գրեթէ անկարելի էր։ Հովանոցները կը խորտակուէին։ Կղմինտրները տակնուվրայ եղած փողոց կը թափէին։ Ծովու վրայ արկածներու լուրերը տակաւ կը հասնին։ Անգլ. Այեխանցրիա շոգենաւը որ Աղեքսանդրիայէն գալով Սեւ ծով կ'երթար, Գալաքի առջեւ փոթորկի բռնուելով, ուզեց խարիսխ նետել, բայց հոսանքէն քշուեցաւ և կարեց նոյն տեղի ընդծովեայ պարանը։ Շոգենաւը թէեւ Մաճառի մօտ խրեցաւ, բայց ազատուեցաւ։ Սկամէթ առագաստանաւը, որ Միտիլիէն ածուխ բեռցած էր և Պոլիս կուգար, ցամաք ինկաւ և խորտակուեցաւ, բայց մէջինները ազատուեցան։ Խիւսավէրտի 6 թոնոնոց նաւը Քարաճա-Քէօյէն ածուխ բեռցած և Այ-Նիքոլի 16 թոնոնոց առագաստանաւը Միտիլիէն ածուխ բեռցած երբ Պոլիս կուգային, Բէֆքէնի կողմը փոթորկի բռնուելով ջնաստուեցան, բայց մարդիկը ազատուեցան։ Սև ծովի մեծ նաւահանգիստին մէջ ալ մեծ առագաստանաւ մը ցամաք ինկաւ և խորտակուեցաւ։

ՀԱՑ ՍՊԱՍՈՒՀԻՒՆ ԴԻՄԱԿ.— Երէկ առաւ Արնավուտքէօյի ծովեզերէն գտնուեցաւ աղջկան մը դիակը։ Խեղդուողը շուրջ 15 տարու էր և քրիստոնեայի երեւոյթ ունէր։ Կրկնակ շրջազգեստ հագած էր, կոնակը կար շալակ բաճկոն մը և ոտքը կիսակոշիկներ ու սեւ գուլպայ։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացաւ հաստատելու թէ ո՞վ է այս աղջիկը և անձնասպանութե՞ամբ թէ արկածով ծով ինկած է։ Հաւանաբար ասիկա դիակն է Միւնէվվէր Քիւբէյեանի, որ Տիար Ռօտոլֆ Սամիկեանի Գուրուչէշմէի առնը իբր սպասուհի կը ծառայէր, և անցեալ ուրբաթ օրէն ի վեր անյայտ էր եղած։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Թնդանօթաձիգ հարիւրապետ Օսման էֆ. առջի օր երբ Բուսմէլի Գալաք հիւր գացած էր, յանկարծ ինկաւ և սրտի կաթուածէ մեռաւ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ առտու ժամը 4ին Պոլիս, Աքսերայ, Սինէքլի Պաքալ, Քիւլիան փողոց, Ապտիւրրահման էֆ.ի փայտաշէն ապարանքէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեցաւ։ Շէնքը 400 ոսկիի ապահովագրուած էր։

ԱՐԿԱԾ.— Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դրան շէնքին երդիքին վրայ աշխատող Կարապետ անուն հիւսն մը, առջի օր հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով վար ինկաւ ու վիրաւորուեցաւ։ Իսկոյն հիւանդանոց ղրկուեցաւ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Պոլիս, Ֆինճանճլար, Ճամլը Խանին մէջ խոհարար Լէֆթէրի սպասաւորը՝ Անէսթի իր վարպետին 1000 ղրուշը և պնակ, պատառաքաղ, դգալ, ապուխտ եւ այլն գողցած ըլլալով, ձերբակալուեցաւ։ Այդ անձը մասվաճառ Մուսթաֆայէն 555 և Նպարավաճառ Նէսիպէն ալ 500 ղրուշ շորթած էր։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑ 1907 ՏԱՐԻՈՅ

Ստացանք 1907 տարւոյն ժողովրդական Տարեցոյցը, հրատարակութիւն՝ Զարդարեան գրատուներուն և գործ՝ Նշան Պէրպէրեան և որդի տպարանին։ 210 էջերով, մաքուր տպագրութեամբ հատոր մը, որ իր պարունակութեան բաղդատմամբ խիստ ժան է, 3 ղ. միայն, գաւառներու համար 4 ղ.։

Ժողովրդական Տարեցոյցը կ'արդարացնէ իր անունը։ Կը պարունակէ գրական հատուածներ, զուարճալի պատմութիւններ, օգտակար գիտելիքներ, կենցաղագիտական հատուածներ, զրօսական և սալօնի խաղեր են։

Բացի ծանօթ գրող յօդուածներէ, Տարեցոյցին մէջ կարեւոր տեղ մը կը բռնեն հետեւեալները.—

Ակնցի Գաբիկ աղային ընդարձակ պատմութիւնը՝ Ակնայ զուարճալի բարբառով գրուած՝ ծանօթ Ակնցի Մելքոն էֆ. Գալէնտէրի կողմէ։

Օրուան մը մէջ լուսանկարիչ ըլլալ. խիստ ժողովրդական և պարզ լեզուով բացատրուած հատուած մը, կը սովորեցնէ լուսանկարչութեան արուեստը։ Ասանկ գործի մը պէտքը ըզգալի էր քանի որ լուսանկարչութիւնը ընտանեկան հաճելի զբօսանք մը կը դառնայ նաև մեր մէջ։

Մրցումներ.— Խիստ շահեկան է Տարեցոյցին այս էջը, ուր 5 տեսակ մրցում կայ պարգեւաւոր, այն տեսակ մրցումներ որու ամէն մարդ կրնայ մասնակցիլ։ Մինակ իբր Ա. մրցանակ պիտի տրուին ոսկի մասնի մը, տարեկան մը Մանգուսմ, ոսկի մը արժէքով գիրք, վանդակով գեղեցիկ դեղձանիկ մը և 1000 հատ դրոշմաթուղթի հաւաքածոյ և ուրիշ նուէրներ իբր Բ. և Գ. մրցանակ։

Իր բովանդակութեան պէսպիսութեանը, հաճելիութեանը, հետաքրքրութեանը և օգտակարութեանը, մանաւանդ իր խիստ դիւրամատչելի գինին համար Ժողովրդական Տարեցոյցը կ'արժէ որ գտնուի ամէնուն քով։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Հոկտ.— Թերթերը կըսեն թէ Զարը կարեւոր նամակ մը ուղղեր է Խուտարտ Թագաւորին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Դերմանիոյ կայս. պանքան իր դրամագլուխի սակը 100ին 5էն 6ի բարձրացուց։

ՄԹՈՌՀՈԼՄ.— Շուէտի պետական պանքան իր դրամագլուխի սակը 100ին 5½ի բարձրացուց։

ՔՈՊԷՆՀԱԳ.— Դանիոյ ազգային պանքան դրամագլուխի սակը 100ին 6ի բարձրացուց։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նորssայլհ Ալգեմայնե Զայդունգն կը հրատարակէ Վիլհէլմ կայսեր, Քրմպրլէնտի կոմսին և Պիւլով իշխանին միջև փոխանակուած նամակները Պրունսվիքի դքսութեան մասին։ Քրմպրլէնտի դուքսը իր նամակներուն մէջ կը յայտարարէ թէ կը հրաժարի իրեն և իր անդրանիկ որդւոյն համար՝ Պրունսվիքի դքսութենէն, պայմանաւ որ արգելք չդրուի իր կրտսեր որդւոյն դէմ, և եթէ իր կրտսեր որդին զաւակ չունենայ, ինք կամ իր անդրանիկ որդին ստանձնեն Պրունսվիքի դքսութիւնը։

Կայսրը և Պիւլով իշխան ժխտական պատասխան տուած են, վասնզի Քրմպրլէնտի դուքսին առաջարկը չի փոխեր վէճին ընթացքը։

— Պրունսվիքի դքսութեան խնամակալ պիտի հռչակուի Խորհրդարանին կողմէ՝ հանգուցեալ խնամակալին կրտսեր որդին Բրուսիոյ Ֆրիտրիխ Վիլհէլմ իշխանը։

— Վիլհէլմ կայսրը ամսոյս 14ին ներկայ պիտի գտնուի Շլէզվիկ Հոլշթայնի իշխանին ամուսնութեանը՝ Լէզնպուրկ-Պուտէնկէնի կոմսուհիին հետ. յետոյ պիտի երթայ ներկայ գտնուելու Օր. Պէրթա Քրուբի ամուսնութեանը։

ԼՈՆՏՈՆ.— 200,000 ոսկիներին դրամագլխով նոր ընկերութիւն մը կազմուեցաւ. բոլորակի հանքային թուղթերու վրայ գործառնութեանց համար։

ԲԱՐԻԶ.— Բրօֆ. Պէյրինկ յայտարարեց թէ իր գտած դարմանը, բիլազ, անզօր է թոքախտի դէմ, ինչպէս ցոյց կուտան իր ըրած փորձերը Գերմանիոյ մէջ մարդոց և անասնոց վրայ։

ՆԻՇ.—Զահագնացութիւն մը կատարուեցաւ ի պատիւ Սերպիոյ թագաւորին որ Նիշ կը գտնուի։ Այդ առթիւ քաղաքապետին մէկ ճառին պատասխանելով, թագաւորը ըսաւ թէ մեծապէս պիտի պաշտպանէ երկրին շահերը։ Այդ խօսքերը բուռն ծափահարութիւններով ողջունուեցան։

ԲԱՄԲԱԿ

Լիվրբուլ, 10 Հոկտեմբեր
Տրամադրելի 6.30

ՊՕՄ ՏԸ ՖԻԿ

ՏՈՒՓԸ 50 ՂՐՈՒՇ, ԿԷՍ ՏՈՒՓԸ 27 ՂՐՇ.

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	102.—
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	101.39
Երէկուան էն բարձր գինը	»	102.04½
» էն վար գինը	»	101.36

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	144.62
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	144.37
Երէկուան էն բարձր գինը	»	145.75
» էն վար գինը	»	144.37½

Շերքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	40.50
Շերքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	5.25
Միտիլլիի Պանքա		5.75
Սելանիկի «	ֆր.	173.
Քոնէրթալ	Ա.Ո.	9.07
Քարասու Բրէվիլէյիթ	ֆր.	165.50
» Օրտինէռ	»	155.50
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.55
Ժիւսսանս Թրամվայ	» »	5.90
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	10.70
» պարտաթուղթ	ֆր.	490.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	321.—
Անատոլ. երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	18.37½
Քարափ կ. Պոլսոյ	ֆր.	448.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էֆիրս. 1886		330.50
» » » 1903		267.50
Թրանսվալ		53.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	266.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	437.50
» « » Նոր	Օ.Ո.	4.06
Լաւրիոմ	ֆր.	73.75

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.14
Անգլիական ոսկի	109.33
Բօլ	90.30
Մէճիտիէ արծաթ	107.12
Բուպլի թղթադրամ	8.66
Քրիմից	50.

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	109.25
Բարիզի » »	ֆր.	22.97½
Վիէննայի » »	քուրոն	21.93
Պերլինի » »	մարք	18.67

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

10 Հոկտեմբեր 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		95.97
Օսմ. միաց. գոնս. 4% բաց.		94.05
» » » գոց.		94.05
Բումէլիի երկաթուղի	ֆր.	145.50
Բէյժիի պարտաթուղթ	»	438.—
Օսմանեան մաքս	»	—.—
Օսմանեան Պանքա	»	667.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1163.—
Բարիզի Պանքա	»	1564.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	—.—
Իտալական »	5%	—.—
Ռուսական » 4% 1901		59.60
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	96.02
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր.	704—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

10 Հոկտեմբեր 1906

Անգլիական Ռանթ		86.56
Օսմ. Միաց. Գոնս. բաց.	Գ.Կ.	92.87
» » » գոց.	»	92.75

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԵԱՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Մարդ իր կորուսած ուժերը վերըստանալու համար մենդարար կերակուրներ կ'ուտէ։ Սակայն խնդիր է գիտնալ թէ կերածը լաւ կը մարսէ՞։ Դիժբաղդաբար, ասէպ ո՛չ։ Ուստի՝ ճարահատեալ՝ բժշկին կը դիմէ որ իրեն այլ և այլ դեղեր կը պատուիրէ, որոնք յաճախ ակնկալուած արդիւնքը չեն տար։ Եւ հէք դժուարամարսին վիճակը, օր ըստ օրէ կը յետադիմէ։

Բայց ինչո՞ւ արուեստական դեղերու դիմել, երբ մայր բնութիւնը իր արգասաւոր կողէն կը հոսեցնէ դիւթական ջուր մը, որուն առջեւ ամէնէն հնացեալ դժուարութիւնն իսկ կ'անյայտանայ վայրկենական։

Զիթիլի հանքային ջուրին վրայ է մեր խօսքը, որուն մենաշնորհը վերջերս քաղքիս առաջնակարգ դեղորէից վաճառական Վ.Էնան էֆ. Գասապեանի յանձնուեցաւ։

Բարիղու երեւելի բնակիչներէն Պրն. Սարքաւէնի կ'ապացուցանէ թէ Զիթլիի հանքային ջուրը մեծ քանակութեամբ պի քարաքնաք տր ռուս կը պարունակէ ինչ որ կարելի չէ գտնել և ոչ մէկ եւրոպական հանքաջրերու մէջ։

Անապակ, ջինջ ու զուլալ այս ջուրը տաք վիճակի մէջ կը բղխի որով հալած կ'ըլլան իր աղերը ու բնաւ չիչերու յատակը չեն նստիր։

Կան մարդիկ որ հանքային կաղէօզ ջուրերը կը նախընտրէն ինչ որ սխալ է, որովհետեւ, նախ տեւական ազդեցութիւն մը չունին կաղերը, երկրորդ՝ սամոնքը կ'ընդլայնեն և նոր հիւանդութիւն առաջ կը բերեն։

Զիթիլի ջուրերուն համար գործածուած չիչերուն և խցաններուն առաջնակարգ տեսակը, ջրին չիչերուն մէջ բաշխման և խցան գործողութեանց համար գործածուած ամենաներջին դրբութեամբ մեքենաները, և ամէն բանի համար տարուած մանրակրկիտ հոգն ու խնամքը և վերոյիշեալ բուժիչ առաւելութիւնները, ակնյայտնի և անժխտելիօրէն կ'ապացուցանեն Զիթլիի հանքային ջուրին անվիճելի գերազանցութիւնը ուրիշ բոլոր հանքային ջրերու վրայ։

Փորձեցէ՛ք, ու ամենագոհ պիտի մնաք։

Խմեցէ՛ք, ու ընդլայնի բժշկութիւն պիտի գտնէք։

Կեդրոնական վաճառատեղին է, Պաղչէ-Դարու, Վ.Էնան էֆ. Գասապեանի վաղանօթի դեղորէից վաճառատունը։

Բոլոր դեղորէից վաճառատուններու, դեղարաններու, ճաշարաններու և նպարեղէնից վաճառատուններու մէջ կը գտնուի։ 1—20

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԱՐՓԱՃԵԱՆ

ԱՐՏՕՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԷԹ. ՆԱԽԱԲԱՐՈՒԹԵԱՆ Բանկալթի Պէօյլիֆտէրէ ճասսէսի թիւ 93 Լուսանկարչական վերի աբարթմանը

Կը ծանուցուի արդէն հասարակութեան թէ, մանկապարտէզս փոխադրուած է Բանկալթի, թիւ 93 արարթմանը, ուր կ'ընդունուի 4էն 12 տարեկան երկսեռ մանուկներ։

Մանկապարտէզիս դրութիւնը ֆրէօպէլեան է, մասնը բարոյական և ֆիզիքական դաստիարակութիւն հաւասարապէս կը Ջամբուի, ֆրանսերէն լեզուի բառթիքը տղաքը կ'ուսնին անդգալի կերպով և բոլորովին բնական եղանակով։

Գրել, հաշուել, հիւսել, ասեղնագործել և մարմնամարզի խաղերը իրարու խառնուած, զբօսանքի պէս կ'ուսնին մանուկները առանց ճիգի և ալխատութեան։

Դաշնակով երգեցողութիւնը առօրեայ է։ Հակառակ այս բոլոր առաւելութիւններուն մանկապարտէզիս թոշակները խիստ մատչելի են։

Արձակուրդի ամիսներուն մէջ 15 օր միայն գոց է որպէս զի տղաքը տունը մնալով չձանձրանան։ քանի որ Մանկապարտէզի մէջ խաղ և ուսումն միասին կիրարկեալ կը զուարճանան։

Հիմնադիր Տնօրէնուհի
Ա. ԱՐՓԱՃԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Գ. ՉԱՐՖՃԵԱՆ

ՎԱԿԱՑԵԱԼ ՖՐԱՆՍ. ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ
ՄԱՍՆԱԳԻՏ
Ականջի, քթի, կոկորդի եւ բերանի հիւանդութեանց

Որ երբեմն իբր օգնական բժիշկ պաշտօնավարած է Գորտոյի կառավարական հիւանդանոցներուն մէջ, այժմ Կ. Պոլիս վերադարձած ըլլալով, կը բնակի Բերա, Թաքսիմ Բ՞որ փողոց թիւ 6 (քաղաքական հիւանդանոցի ետեւը), և հիւանդ կ'ընդունի բաց ի երկուշաբթիէն ամէն օր կէս օրէ վերջը։

Շաբաթ օրերը ձ.։ 15—40

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Քրէտի Լիոնէի դրամատունը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ Սուլթան Համամ իր Պոլսոյ մասնաճիւղին մէջ կատարած է դրամարկղեր, որոնք հասարակութեան տրամադրութեան տակ պիտի դնուին, և որոնց մէջ կարելի պիտի ըլլայ ի պահ դնել արժեթուղթեր, վաւերագրեր, գոհարեղէններ, դրամ, բամբեթուղթեր, պարտատոմսեր, պետական թուղթեր, սնանկութեան թուղթեր եւն.։

Ամէն մարդ անշուշտ մեծ շահ ունի իր թանկագին առարկաները ի պահ տալուն մէջ, քանի որ զանոնք միանգամ ընդ միշտ ապահոված կ'ըլլայ գողութեան և հրդեհի ամէն վնասներուն դէմ։

Դրամարկղերը որոնք չատ աժան գինով մը վարձու կը տրուին, զոյութիւն ունեցող ամէն տեսակ դրամարկղերուն մէջ ամենակատարելագործն են, ինչպէս նաեւ ամէնէն ամուրները։

Անոնք գիշեր ցերեկ անդադար հրամայողութեան տակ կը գտնուին, իրաքանչիւր դրամարկղի իւրաքանչիւր բանալիով, միայն մէկ բանալի ունի։

Բանալին վարձակալին կը յանձնուի և վարձակալը ինք իր կողմէ կրնայ ուզածին պէս գաղտնի համակոմանք մը տալ կղպելու և բանալու գործողութեան։

Վարձակալը ամէն օր կրնայ իր վարձած դրամարկղը գործածել առաւուտեան 8½էն մինչեւ իրիկուան 6ը։ (Ք. Ե.)։ 14—35

"ՕՄԷԿՍ,,
5 աէնէ իչիւն թէչհիւատ օլունմուշ այարը սաաթլար, գաստը վէ էրքէք իչիւն Հնվաի չէշիտ։
Նէկեանէ տէբօ զիթօսը Տէբա՝ սաէթատ
ՕՐՕՋՏԻ-ՊԱՔ
33—50

ՊԻԹԸՐ ՔԱՄԲԱՌԻ
BITTER CAMPARI

ՊԻԹԸՐ ՔԱՄԲԱՌԻՆ տիեզերապէս ճանչցուած արտադրութիւն մըն է։ Սառամոքի օգտակար ըմպելի մըն է, որուն գործածութիւնը յանձնարարուած է ամէն երկիրներուն մէջ։ Ամէն մըն է, որուն համը չատ անարժէքի է և անարժանը կը զրգռէ։ Բիչ մը կաղէօզի հետ խառնուելով՝ ամրան համար ամէնէն ախորժելի, ամէնէն զովացուցիչ և ախորժաբեր ըմպելին կ'ըլլայ։

ՔՕՐՏԻԱԼ ՔԱՄԲԱՌԻ
CORDIAL CAMPARI

ՔՕՐՏԻԱԼ ՔԱՄԲԱՌԻՆ հեղուէտ փոշի մըն է որ իբր մարսողական կը խմուի կերակուրներու վրայէն, և որուն համը իր նմանը չունի։ Ճաշէն ետք առնուած փոքր գաւաթ մը սամոքսը կը կաղդուցէ և մարսողութիւնը կը դիւրացնէ։ Զօրաւոր ըմպելիներու անպատեհութիւնները բնաւ չունի։

ԳԻՏԷՐ ՔԱՄԲԱՌԻՆ և ՔՕՐՏԻԱԼ ՔԱՄԲԱՌԻՆ փոքր գաւաթներով կը ծախսուին դարեղարանները, առաջնակարգ սրճարաններու և անուշավաճառի խանութներուն մէջ։

Շիշով կը ծախսուի մեծ նպարավաճառներ, ուր քով և դեղի մթերանոց երու մէջ եւն.։ 26—17

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ

Գ. ՊՈԼԻՍ ԹՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ ԽԱՆ
Կեդրոն գիշական, վիպական, դպրոցական եւ մասնեղարանի ամէն տեսակ գրքերու
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՉԵՂՔ
ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐ. ՎԻՄԱԳԻՐ ՈՒ ՏՊԱԳԻՐ
Ալյոսաքար, չրջաբերական, նամակագրութիւն, պարտական, վկայական, վերճակացոյց, բառարան, պատանեաց, եւն. եւն.
Ցանձնարարութեանց առաքում օր օրին ու նոյնութեամբ
Գործառնութիւն միջոց կանոնիկ
ԳՐԱՏԱՆ ՀԱՍՏԷՆ
درسعادت خوراسانجیان خانده کتبخانهٔ جدید
21—50

ՏՈՔԹՈՐ
Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ, ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ
Ի ԶՄԻՏ

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր իբր բժիշկ վիրաբոյժ և մանկաբարձ իր յաջողութեամբը գսնրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրաւ Եւրոպա յատկապէս ծանօթանալու սուսումնասիրելու համար արդի վերաբուժական գործողութեան արուեստական (Téchnique) ամէն մանրամասնութիւնները, և յաջողդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Էֆիլգոմիրի, Բարիզի ու Վիեննայի հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն ծանօթ հետեւելով՝ ուսումնասիրեց երիկամանց, լեարդի, ստամոքսի ու աղիքներու, մանաւանդ կոնոնց հերքինդործարանները, և որովայնահատութեամբ (Laparotomie) կատարուած ամէն տեսակ գործողութիւնները և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձաւ իւր բնակավայրն Իզմիր։

Այժմ իւր 25 տարիներու հաստուն փորձառութեամբը կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և կը կատարէ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարդկային մարմնի որ եւ է մասին վրայ։ Կը տեղադրէ կոտրած ու խախտած (բրբրք չրբրք) ոսկորները նորագոյն մեթոտով կը շակէ ի ծնէ կամ վերջէն եղած ձեւերի, ոտքի և ողայարի խոցութիւնները (Orthopedie) Մասնաւորապէս յանձն կ'առնի դարմանել կ'նոց ծնունդական զարծարանաց հիւանդութիւնները ժամանակիս Կասարեկագործեալ կերպերով։

Ամէն ուրբաթ օր ծրի կը դարմանէ անվճարաց ԱՌԱՆՁԻՆ։ Գիւղ մը և կղզիներուն հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ եր կատարէ։

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իւր տունը՝ որ է կայսրանին մօտ կամրջին դիմացի անկիւնը։

Տեղեկութեանց համար դիմել Պոլսոյ եղարաց դեղարանը։

Նշանաբանը։— Անունը որ գէնթութիւն (ֆրբրք բաստ) ունին և աղիքը տեղը պահելու համար կայ գործածելէ ձանձրացած են, ապա՝ով գործածող թեամբ մը արմատական կէս պով էր բուժին և պէտք չեն ուզենար ալ հս կապ գործածելու։ Նոյնպէս ալ թաղք (պասուր, մանկ) ունեցողներ ապահով գործողութեամբ մը արմատական բուժում մ'կ'ունենան։ 9—100

Ա. ՍԿՈՒԻԼԻՆ
ՊՕՊՈՆՕ
ԱՆԴԱՄ
Ժիւրիի
Բարիզի 1900ի
Արուեստանդէսին
Մագի ներկ,
վայրենական
ԹԷՆԹԻՒՐ ՏՔԹ. ՌԻՇԱՐ
TEINTURE du Dr. RICHARDS'
մազերու և մօրուքի անմիջական գունաւորում

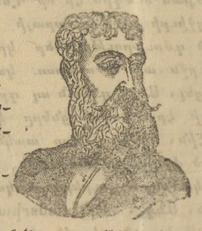

Կը ծախսուի անուշահոտաբեռնց ամէն առաջնակարգ վաճառատուններու, դեղարաններու, և դեղի մթերանոցներու մէջ։

Գաւառային յանձնարարութիւն փոխով կը կատարուին։ 25—6

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒԳԼԸՂԸՆԸՆ
ԹԷՏՈՎԻՒ ԳԱԹԻՍԻ

Տօգթօր Էվլանդիոր Էվրօբատա իբրա իթիպիկ սօն սէյեանաթնտա թրպճա եէնի մուվաֆֆաղըյէթլէր էլտէ իթմիշ օրմայա մումարիէյէ տախիլէն միտեյի վէ պէսպրէքլերի իղած իտէնէք աղրը իլաճլար վէրմէ քսիղէն պիր հաֆթա զարֆընտա պէլ սօղուգլըղընը գաթիէն թէտավի իտէր։ թէրէսափա իտէնէկտէն իճրէթը թէտավի իտէր։ թէրատիւա իտէնէրտէն իճրէթը թէտավի խասթալըգ քեամիլէն միտնէֆի օլտուգտան սօնրա պլրնը։

Դայէթ եէնի վէ Էվրօբատա թաթպիգ օլընան սօն ուսու իւէ ֆրէնկի խասթալըգընը մուվաֆֆաղըյէթը թամ իւէ թէտավի էտէր։ հէր կիւն սաաթ տէօրթէն օնա գատար կալսթատա, Սանտրգճըլարտա Դարագուշ Օթէլիին գարշուսրնտա լամպանը ալս քքեանընը իւղերինտէ 97 նումէրօլը քէնտի թէտավիխանէսինէ պուրունաք։ 50—27

Քէշֆ տէֆթէրի նէքիւնիս	Միւնագասա պէտէլի
67720	65000 Պէյքօղտա Շապանիյէ տէրկեասը չէրիֆիֆինին մէսարիքը ինչայիէսի
54660	50000 Թօփգապուտա քեամին Պայազիտ աղա ճամիի չէրիֆիֆինին մէսարիքը թամիրիյէսի
32550	31000 Թօփխանէտէ քեամին Նասրիյի ճամիի չէրիֆի իմամը սանիսի մէշրութիյէ խանէսինին մէսարիքը ինչայիէսի
27922	26000 Զարչէնպիհտէ քեամին Ցէթիհիյէ ճամիի չէրիֆինին մէսար. թամիր
18785	18000 Գումգապուտա Թավաշի Սիւլէյման աղա ճամիի չէրիֆինին »
15245	14900 Հասէքի Սուլթան մէքթէպինին մէսարիքը թամիրիյէսի
11635	11300 Սթէֆնիատա Նէպլիյահ Սուլթան ճամիի չէրիֆինին »
10226	10000 Քասրմ Փաշատա Սահհաֆ Մուսալլահէտտին ճամիի չէրիֆինին »
7481	7200 Քարակէմիրիքտէ Նուրէտտին ճէրբասի սէրկեհտէրնին »
6873	6500 Մէվլևանէ Դափուսքնտա Էվլիա Մէհմէտ էֆ. ճամիի չէրիֆինին
6690	6400 Ֆաթիհտէ Թէթիմմէի սանիյէ մէտրէսէսինին մէսարիքը թամիր.
5984	5700 Ճէնանէթմէքեան Սուլթան Սէլիմ խան հաղրէթլերի մէքթէպինին
5498	5200 Մէվլևանէ Քաբուսքնտա քեամին քեաթիպ Մուբաշ ճամիի չէրիֆի մուհաֆազա տիվարընին մէսարիքը թամիրիյէսի
5248	5000 Քասրմ Փաշատա Թէթիմմէ Քասը Մէհմէտ էֆ. ճամիի չէրիֆինին
4740	4500 Սուլթան Ահմէտ ճամիի չէրիֆի հավլուսքնտա պուլունան սութէրազիսինին մէսարիքը թամիրիյէսի
4728	4500 Ռումելի Հիսարընտա Սալի Փէրվէյ ճամիի չէրիֆինին »
3987	3800 Մահմուտ Փաշատա վէլի » » »
2932	2800 Էյուպատա Ապուսրրահման էֆ. թիւրպէսինին »
2817	2700 Քիւչիւք Մուսթաֆա փաշատա խազինէ քէթխիւսասը Իսմայիլ աղա մէքթէպինին սէսարիքը թամիրիյէսի
2805	2700 Իւսկիւտարտա Սօլաք Սինան » » »
2223	2100 Զարչէնպիհտէ Մէհմէտ աղա մէտրեսէսինին »
1732	1700 Լալէլի ճամիի չէրիֆինին չէքէրճի գաբուսը իւզէրինին »
1237	1200 Պաղչէ Գաբուսքնտա Եէնի Ճամիի չէրիֆի հավլուսքնտա քեային գույուտուն մէսարիքը թամիրիյէսի
1008	990 Կօսքատա Բաղրպ քաշա մէքթէպի սրբալարընը մէս. թէճտիտ.
1295	1200 Կօսքատա Բաղրպ քաշա քիւթիւպանէսինին » թամիրի.

Էվգաֆը Հիմայուն խաղինէսինէ թամիր վէ ինչա բիթտիրիլէճէք օլան պաւլէատ մահալլերին քէչի սէֆիթէրլերի մուճիպլինէ մէսարիքը թամիրիյէ վէ ինչայիլէրի պիմմուճագատա հիզմալարընտա մուրագդամ պէտէլթ իլէ թաթիպլերի էօտէլէրինտէ օլտուզընտան, վէ զիքր օլունան մահալլարընն մէսարիքը թամիրիյէ վէ ինչայիլէրինին վէ թրշրինը էվվէլին Գիւճի չարչէսիին կիւնիւէ գատար մուճագասալարընին իբրասլյա հէր գաչ բտրա վէ 3 կիւն զարֆընտա էսմանը 10000 զրուշա գատար օլանլարը 100ում 5 վէ 10000 զրուշտան 25000 զրուշա գատար օլանլարտան 10000 զրուշը իչիւն 100ում 5 վէ իսթ թաբաքը իչիւն 100ում 3 վէ 25000 զրուշտան փազլա օլանլարը տա քէչալիք 10 պին զրուշ իչիւն 100ում 5 վէ 15 պին զրուշ իչիւն 100ում 3 վէ փազլասը իչիւն տախի 100ում 2 թէնզիլ գազալըլյա իհտէլի գաթիյէլերինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղընտան, քէչի սէֆիթէլերինի կէօրմէք վէ մինճագասա տախիլ օլմագ արզուսքնտա պուլընանլարը 100ում 10 նէսապէթինում թէէնին ազչէլերինի վէ եախսա իգթիտարը մալիէլերինի մուսպլինէ մուսատասպ քէֆիլէթմամէլերինի միսթասրէպն էյնամը թաթիլիյէտէն մատտա հէր կիւն սաաթ 10ա զատար մէճլիսը իտարէի էվգաֆա մուրաճաաթ էդիմէլերի։

27 իյուլ 322 1—3

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԴԷ ՊԵՐԼԻՆ
VICTORIA DE BERLIN
ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1853ԻՆ
ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

Ապահովագրութիւն խառն, բնանակ ն., ժողովրդական և մասն կիներու, կենսաթոշակ եւ այլն, եւ այլն։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԴԷ ՊԵՐԼԻՆ ապահովագրական ամէն տեսակ գործեր կ'ընէ
ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԴԷ ՊԵՐԼԻՆ Ցանկացող Գերագոյն Ընդհանուր ընկերութիւնն է

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	7,500,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏ, 1904ին	59 ,891,604 »
ԸՆԴՀ. ԳՈՅՔ 1904ին	605,718,205 »
ԸՆԹԱՑԻԿ ապահովագրութիւն 1903ին	Ֆր. 1,491,279,236

Միակ ընկերութիւնը որ ամէն տարի 3 % չահաբաժին կը վճարէ տրուած բրիմներուն համար

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՆԻՐ ՕՐԱԳՈՒՐԻՐ ԹՐԱՄԱՂԱՑԻ ԳՈՐԾԵՐ ԵՆ. արիաժներու դէմ, չաբաթական մէկ թրանէն սկսեալ կամաւոր վճարումներով մինչեւ 25 տարուան հաշուով։

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Վարիչ
ՏՕՍԹՈՒԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Ե. ՉՈՒՀԱՋԵԱՆ
Դալաթիա, Մամանդ, Գուլթօ խան
25—50

ԵՌԱՆԿԻՒՆ ՄԱՐՔԱՅԻ ԱՍՊ ՏԱՂԱՐ ՓԽՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԲ ԼԱՍԹԻՔ ԿԱԼՕԵ ԳԻՆԷ

որովհետեւ Բէթրպուրկի անխարդախ ռուսական լասթիկները միմիայն այս եռանկիւն մարքան կրողներն են։ Եռանկիւնին մէջ ռուս տառերով պէտք է գրուած ըլլայ

1860 Ս. ԲԷԹԷՐՍԲՈՒՐԳ

Եռանկիւն մարքայով ռուսական անխարդախ լասթիկները իրենց տակունութեան ու չատ ատեն դիմանալուն համար, թէ՛ Եւրոպոյ և թէ Օսմ. երկիրներուն մէջ միշտ կը փնտռուին յաճախորդներէն, ուստի կալօչ լասթիկ ծախող խանութպաններ հարցուիլնը խաբելով եռանկիւն մարքայով ռուս լասթիկի տեղ անոր կեղծը կուտան ու եռանկիւն մարքայովին գինը կ'առնեն։ Հետեւաբար ո՛վ որ փնտռ ու կեղծ լասթիկ գնել չուզեր պէտք է անդատաճառ այս եռանկիւն մարքան փնտռէ քալօչ լասթիկներուն տակ։ Օսմ. երկիրներու համար միակ ներկայացուցիչ ՄԱՆՍՈՒԱՐԻ Ժ. ՄԷՐՃԱՆՑԻ, Կ. Պոլիս Մէյտանճրգ փողոց թիւ 54, 56։

25—7

HUILE DE HOGG DE FOIES FRAIS DE MORUE
ՊԱՀԱՆՋԵՑԷ՛Ք
Թ. Բ. ՀՕԳԻ
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂԸ

Միակ գործարանն է որ կ'երաշխաւորէ անարատ, աղդու և գիւրամարս իւղ մը, ամէն երկիրներու ԲԻԾԳԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆՈՅՆ կազմէ գնահատուած։

Կը ծախսուի դեղի բոլոր մթերանոցներուն և դեղարաններուն մէջ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ԳՕՆԹՈՒԱՌ ՊԼ. Ի. ԾԱՆՆԻ
Եուսուքճեան խան թիւ 23, 25, 4 Գալաթա
50—3

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ, 1907

Պարունակութիւն ճոխ, ընտիր ու օգտաշատ ամէն դասակարգի ազգայնոց համար։ 10 պատկերներով և մրցանակաւոր խնդիրներով։ Հաստիքը Որբանոցին յատկացեալ։ Ընդարձակը 320 էջ 3 դահեկան։ համառօտը յաւելուածով 1 դահեկան։

Կը ծախսուի բոլոր գրավաճառաց քով, ի Պոլիս և գաւառները։

Կեդրոնատեղի Մաթեոսեան Տպարան, Ամերիգան խան, Կ. Պոլիս։
20—4

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՌ

Քարլս էֆ. Անհամեան, հասասատուած Դալաթիա, Հոյվատա փողոց, թիւ 103, ծանօթ է իբր առաջնակարգ կոշիկի գործարանատէր և 1903ի Աթէնքի միջազգային ցուցահանդէսին մէջ պատուոյ վկայական առած է։ Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ընտիր և առաջնակարգ նիւթերով և նոր ոճ չակով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկներ ունի այրերուն համար, 60 ղրուշի գինով։ Կայ նաեւ կիներու համար խիստ [illegible] ղրուշ համար կօշիկներ մանրուիլներ և այլն։

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՍԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆՍՐՈՅԹ
396, Բերա, Մեծ Փողոց, 396
(Նանրի գոբեջրատան վերի յարկը)

Ամենասատիկ ցուցած ակառները վ յրկեանապէս կը բուժեն։ ցաւով, զրնկ և բուժուած վերադառնալու պ յանապ։ Արհեստական աչառներ կը պատրաստեն յար և նման բնականին։ ազատ տրտատատութիւն և կատարեալ ծամողութիւն երաշխաւորեալ։

Դարուս ամենակատարեալ գործեալ գոյժիքներու մէջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ամառները ամէն օր առաւուտէն մինչեւ կէս օր, և ձմեռները առաւօտէն մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։ 26—50

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՐ ՄԸ

Նիհար, տազտուն, վատոյժ, հիւանդկախ աղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թամպուլ, զուարթ, կայտառ աղաքը մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու տրամանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր ազգս հատակէն ուշադրութիւն ընել անոնց արուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ, ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և ժամի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՅՕՍԹԱՔԻՆ ՖԼԱՎԻՆԷՆ-ով սնուցանել զայն։

Ցոկեր մեծ ախորժակով կ'ուտէր այս ՅՕՍԹԱՔԻՆ ՖԼԱՎԻՆԷՆ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնանար և կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, ակռանք մատակ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ ազգ յատուկ ակռայ հանելու բաներն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ ուստի ազգիկը առանց ոնէ է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով, ցատկելով և յարուցանելց ամէն ու զօրանալ։

ՅՕՍԹԱՔԻՆ ՖԼԱՎԻՆԷՆ-ի հետ զուգ մեծացաղ երկուքը աղջիկ, որոնք մանչ, փոքր Աստուծոյ տունքն ալ 25—30 տարիք հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջազգ երիտասարդներ եղան։ հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՅՕՍԹԱՔԻՆ ՖԼԱՎԻՆԷՆ-ով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գալատայի փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ
ՅՕՍԹԱՔԻՆ ՖԼԱՎԻՆԷՆը կը ծախսուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 21—26

ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ
ԹԷՐԶԻ ՑԱԿՈՒ

Մանսուա Բայատա Մանսաթը խաղնտա 32 նումէրլի օթլէ մուրաքքամատա օրմարլամա էլպրսէ իլէ մէշղուլ ալուգ, վաքթին կիսիկնէ մուվաֆֆագ ուրէթմէ պիչիմլի էլպրսէ եարարդը կիսի, պալլճա տրւիլուն էլպիսէլերի վէ օրիր քուսուրլարէ օէզ վէրմէկի կիսն վէ սաաթա էպաթ իլէ նարդ իսէր։ Թիւճարան տազբնրարդ իլէ վէ սաթի ատամլարընա հաֆթալրգ իլէ տախի էլպիսէ եարար. պու խաւուս թէչիֆ խէսէք զէվաթրն խօշնուտիյէթի խուսուսրնտա իլանը մէշգիւրէ իպթիտար օլունմուշ տրս։ 22—50

ԲՈՒԼԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Իսմիր, բուլի հաւաքումով ծանօթ Էպէեան էֆ. ամէն տեսակ բօսքայի մաքիու բուլեր և քօլէքսիոնի համար ամէն տեսակ թրքական և եւրոպական բուլեր կը ծախէ։ Ամենք որ կը փափաքին այս բուլերէն ունենալ, կրնան դիմել Էպէեան էֆ.ի հասցէին, Իզմիր։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍԱՔԵԱՆ